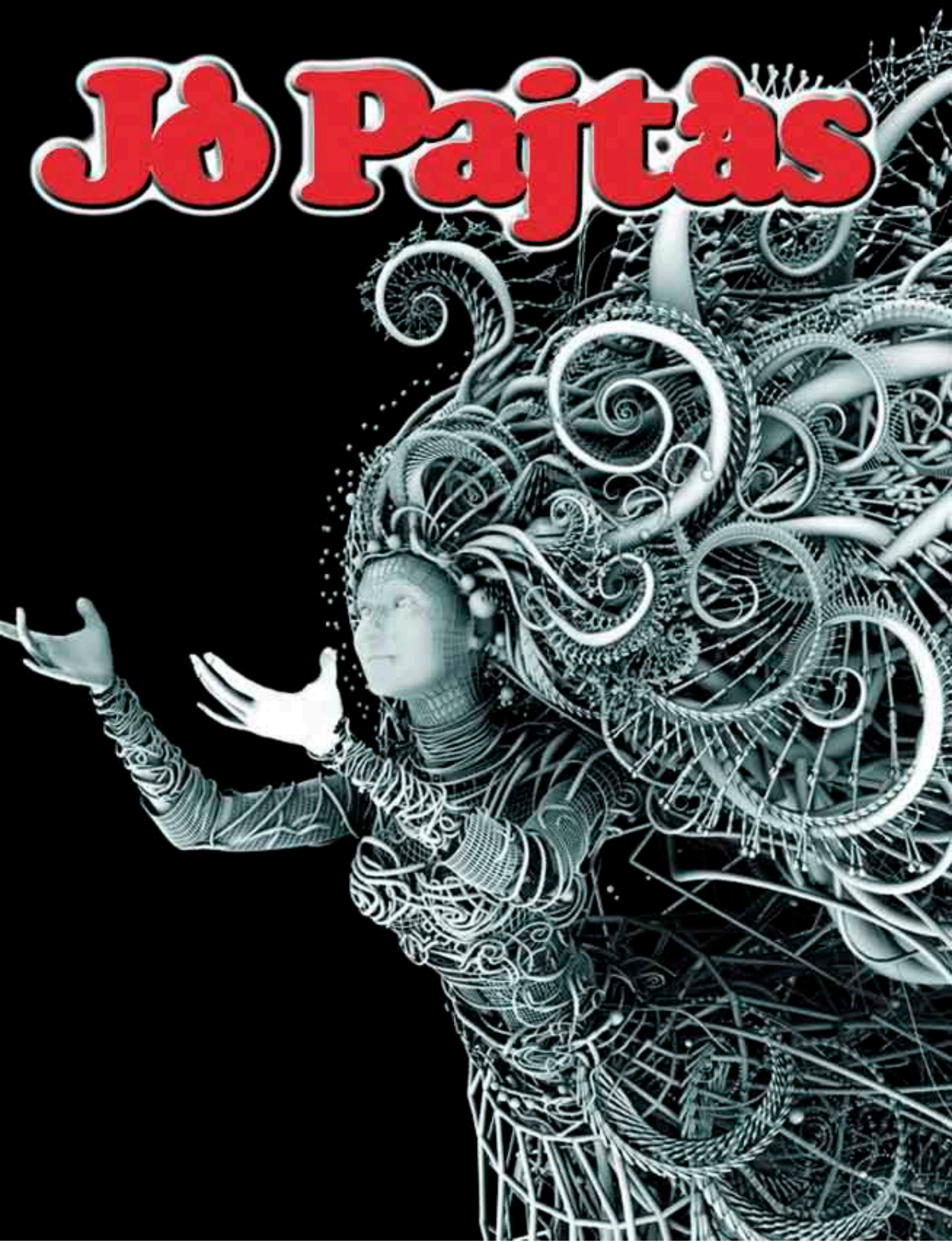

Jò Pajtàs

A jövő heti Jó Pajtás
címoldala és posztere

A hét képe

A vastag pénztárcájúaknak szánt legmodernebb plazmatévé és jakuzziról (pezsgőfürdőről) és az iraki posványban sínylődő „békefenntartó” és igazságexportáló amerikai katonákról készült, kádra emlékeztető, „csupavíz” kép kombinációja... Jobb háborúellenes propagandát ki se találhatott volna az ismeretlen szerző!

Sakkversenyünket március 27-én tartjuk Szivácon

Hagyományos sakkversenyünket rendszerint ősszel, novemberben szoktuk tartani, és ennek tavaly is így kellett volna történnie. De közbeszólt az influenza, és emiatt az illetékes minisztérium úgy határozott, hogy azokat a rendezvényeket, amelyeknek sok a résztvevője, ne tartsák meg. Márpedig a mi sakkversenyünkön a résztvevők, a tanárok, a vendéglátók... száma rendkívül magas. És a beszédes számok bizonyítják, egyre többen vagyunk, és még többen leszünk. Ezért a sziváci iskola, versenyünk házigazdája úgy határozott, hogy a tornát a járványveszély elmúltát után tartják meg.

Mivel az illetékesek már huzamosabb ideje nem foglalkoznak az influenzaveszéllyel, a sziváciak úgy ítélték meg, hogy

immár megtartható a sakkverseny. A mi nap értesítettek bennünket, hogy a résztvevőket **március 27-ére** várják. Már tavaly ősszel is számos iskola jelezte részvételét. Tekintettel az időközben eltelt időre, a bevezetéseket meg kell ismételni. Lapunk

következő számaiban rendszeresen tájékoztatunk benneteket a fejleményekről.

Alaposan felkészüljétek fel a versenyre, mert korosztályotokban egyre többen és egyre jobban sakkoznak!

A fellépők a könyvjutalommal

A nyelv a nemzet lelke

Horvát Lenke

Február 21-e az anyanyelv világnapja. Ebből az alkalomból február 19-én az óbcesei Népkönyvtárban szép ünnepséget rendeztek.

A könyvtár dolgozói szerb és magyar nyelven az anyanyelv szépségéről, megóvásáról szóltak.

Dancsó Gabriella a Garfild magánóvoda vezetőjének kisóvodásai magyarul, szerbül szavaltak, fölléptek a helyi Petar Konjović zeneiskola növendékei, a Sever Đurkić iskola énekkara, a Petőfi Sándor iskola énekcsoportja, Csernyák Szilvia tanítónő kis tanítványai.

Erre az alkalomra a könyvtár felhívására minden óbcesei iskola két tanulója A nyelv a nemzet lelke és Nyelvében él a nemzet címmel fogalmazást írt, s ezen az ünnepségen fölolvasta. Írások hangzottak el magyar, szerb és roma nyelven.

Hallhattuk az általános iskolások közül: Péter Lea, Csernyák Huba (Petőfi Sándor iskola), Jelena Ristić, Magyar Zsófia, Szerda Zsófi (Samu Mihály iskola), Lukács Klaudia (Sever Đurkić iskola), Palotás Sámuel (Zdravko Gložanski iskola) fogalmazását.

A középiskolások közül föllépett: Gajinović Ana, Zódi Otília, Szőnyi Szabolcs, Dajana Milovanov, Varnyú Dániel.

Csóti Mirjana egyetemista roma, majd szerb nyelven olvasta föl írását.

Mindannyian könyvjutalomban részesültek.

Végezetül Rókus Ármin gimnazista anyanyelvünk szépségéről szavalt.

„...Mi itt többnemzetiségű multikultúrával rendelkező közösségben élünk, ami a közös örökségünk. Ma este háromnyelvű volt a programunk, ezzel arra szeretnénk volna rámutatni, hogy mennyire fontos az, hogy az itt élő nemzetek megőrizték nyelvüket, önazonosságukat és kultúrájukat. Ünneplejük ezentúl is közösen mindannyiunk nyelvét!” – fejezte be záróbeszédét Kinka Erzsébet, a könyvtár igazgatónője.

Kosztolányi is azt írta: „Csak anyanyelvemen lehetek igazán én.”

Konc Erzsébet

Egy kis szusszanás

A tanítási nap fénypontja a legtöbb tanuló számára az a pillanat, amikor befejeződnek az órák, míg a második legjobb dolog talán a nagyszünet, amikor van egy kis idejük megpihenni, gyorsan megbeszélni a legfontosabb eseményeket, sebtiben lekörmölni a házit, vagy még egyszer átnézni a tananyagot ellenőrző előtt. A nagyszünet perceit mindig gyermekzsivaj tölti ki, néhányan békésen sétálgatnak vagy kört alkotva beszélgetnek, mások rohangálnak, de ebben a nagy és hangos összevisszaságban is a vidámság kapja a főszerepet, s csupán az vet árnyékot az önfeledt pillanatokra, hogy nagyon hamar véget ér, s újabb órák következnek.

A nagyszünet elrohanó perceiről a **sabadkai Sonja Marinkóvi iskola** tanulóival, a hatodikos **Pócik Andreával**, a hetedikos **Maruscsik Laurával** és **Szudárevity Dániellel**, valamint a nyolcadik osztályos **Bubori Anitával**, **Kerec Szuzánnal** és **Lőrinc Szabaszián**al beszélgettünk.

– Szeretem a nagyszünetet, általában ilyenkor szoktunk uzsonnázni is – kezdi Andreea. – Húsz percünk van rá, hogy egy kicsit pihenjünk, és szerintem ez elég is, de el tudnék képzelni egy félórás nagyszünetet is. Három másik osztálytársammal szinte végigbeszélgetjük ezt az időt, és mivel jóban vagyunk más osztályokkal is, néha mások is csatlakoznak hozzánk. Többnyire az iskolai dolgokról beszélgetünk, de szóba kerülnek komolyabb témák is. Csöngetés után sétálgatunk, eszünk, beszélgetünk, ha pedig fáznak, bemegyünk az osztályba.

Dániel néha futkározik a barátaival, máskor eltársalog velük, mikor milyen kedvük van, és persze az uzsonna sem maradhat ki, amit az udvaron majszolnak el.

– Legtöbbször a kintinban veszünk valamit. Van, hogy elmegyünk a közeli pékségbe, bár nem nagyon szabad kijárunk. A beszélgetések hol a lányokról, hol az iskoláról, a ta-

nárokról vagy az osztálytársakról folynak, és persze ilyenkor sokkal szabadabbak. Néha a lányok is csatlakoznak hozzánk, de az ötödikesekkel, hatodikosokkal is tartjuk a kapcsolatot. Szerintem kevés a húsz perc, hiszen csak ez az egy szünetünk van, óránk meg hét. Ha több vagy hosszabb nagyszünet lenne, annak nagyon örülnék. Igaz, hogy néha nagyon elfáradunk a focizásban vagy hógolyózásban, és órán elég álmosak vagyunk, de ha nyugisan múlik el a nagyszünet, tényleg felfrissülünk egy kicsit. Mégis jobb, ha aktívak vagyunk, mert örömet okoz a mozgás, és sokkal jobban érezzük magunkat – mondja Dániel.

– Számomra a nagyszünet elsősorban pihenés. Általában három barátnőmmel beszélgetünk, és közben sétálunk. Ha esik az eső, bent maradunk a folyosón, de ritka, hogy nem engednek ki minket, mivel kötelező kimenni az udvarra. Elég unalmas is, ha a folyosón állodogálunk – mondja Laura. – Szerintem nem elég ez a húsz perc, az lenne a legjobb, ha még egy nagyszünetünk lenne, mert gyorsan elmúlik az idő. Igyekszünk az iskolai témákat kerülni, és a hétfő általában azzal telik, hogy megbeszéljük a hétfévi eseményeket, de nagyon sok dolog szóba kerül, például a fiúk is, és néha előfordul, hogy kibeszélünk másokat.

Anita nagyszünete is az evés körül forog, és az idő főleg azzal telik, hogy elsétálnak a pékségig, közben beszélgetnek.

– Köztünk is szóba kerülnek a fiúk, de ahogy nézelődünk, megtörténik, hogy másokról is beszélünk, kibeszéljük őket, de azt hiszem, ez jellemző a diákokra. A szerb osztályokkal nem barátkozunk, de más magyar osztályokkal igen. Egyébként mindig nyolcan vagyunk együtt, így megyünk mindenfelé. Szerintem is kevés az egy nagyszünet, egész nap itt ülünk és elfáradunk. Jólesne még egy kis pihenő az öt perces szüneteken kívül, mert idő kell ahhoz, hogy kicsit felfrissüljünk. Úgy lenne jó, ha minden két órát követően lenne egy nagyszünet.

– Időnként előfordul, hogy nagyszünetben van egy kis konfliktus a szerb és a magyar tanulók között, de inkább csak egy-két gyerekről van szó, aki nem szeret minket és beszél nekünk – meséli Szuzán. – Nyolc lány van az osztályban, és állandóan együtt vagyunk. A nagyszünet feldobja a hangulatot, utána sokkal vidámabbak vagyunk, bár lehetne kicsit hosszabb is. Ha az udvarban maradunk, akkor itt sétálgatunk, beszélgetünk, tanárokról, iskoláról, fiúkról, míg az ötperces szünetekben általában a következő órára készülünk, gyorsan átnézzük a füzetet, kikérdezzük egymást, ha kell, vagy csak hülyéskedünk. Persze néha nagyszünetben csináljuk meg a házit, ha kivisszük magunkkal a könyvet, de erre jók a rövid szünetek is.

Szabaszián beszélgetésünk napján barátaival a nagyszünetben elsétált a közeli játszótérig majd vissza az iskolába, hiszen mint mondja, nagyon unalmas nap mint nap az iskolaudvarban tartózkodni.

– Ha itt maradunk a suliban, futkározunk, hógolyózunk, beszélgetünk sportról, zenéről, számítógépekről, ami éppen eszünkbe jut, de komoly dolgok már ritkán kerülnek szóba. Néha vannak kisebb veszekedések is, de semmi komoly, mások meg a házit csináljuk. Mi is hárman vagyunk együtt, így mindenki szóhoz jut, de húsz perc nem elég, hogy mindent megbeszéljünk. Két harmincperces szünet elég is lenne, mert akkor jobban kipihennénk magunkat.

Azonkívül, hogy legalább két húszperces szünet után sóvárognak a diákok, annyit még megtudtunk, hogy egy korcsolyapálya és egy medence mellett Szabaszián jó ötletnek tartaná, ha lenne helyük és módjuk focizni, Dani számítógépeket helyezne el a folyosókon, Szuzán és Anita szeretné, ha nagyszünet alatt szólna a zene, Laura pedig egy biliárdasztalt is beszerezne, így pihenésük valóban szórakoztató lenne...

Sztojánovity Livia

A félelmetes mandragóra

A növényi mérgekből összeállított „varázssitalokat” fogyasztó „boszorkányok” így valóban önkívületi állapotba kerülhettek, látomásaik és nevetőgörcseik lehettek, szédülhettek, foroghattak és összefüggéstelenül beszélhettek. Amikor ilyen állapotban látták őket az emberek, csakugyan azt hitték, hogy tudnak repülni, a jövőbe látni, és eladták lelküket az ördögnek.

Az álmod hozó olaj, korabeli forrás szerint, a mérges saláta, a bolondító beléndek, a szédítő vadóc vagy konkolyperje, a gyilkos csomorika, a mák és a farkas kutyatej magjából készült. A boszorkánykenőcsök fő alapanyagát a csattanó maszlag, a maszlagos nadragulya és a már említett beléndek is szolgáltatta.

A csattanó maszlag nitrogén- és melegkedvelő, szárazságtűrő gyomnövény. Olyan alkaloidokat tartalmaz, mint például a hioszsciamin, szkopolamin, valamint atropin, amelyek bénító hatást gyakorolhatnak a vegetatív idegrendszerre. Az alkaloidtartalom a magokban a legnagyobb. A csattanó maszlag atropinja kis mennyiségben nagyszerű nyugtató, de ha többet használnak belőle, tudat-hasadéhoz hasonló tüneteket is kiválthat. Tizenöt-húsz mag elfogyasztása gyermekkorban halált okozhat. Ezért is került kórházba egy iskola nyolc diákja, amikor megkóstolta a csattanó maszlag magját abban a reményben, hogy attól jó kedve lesz.

A burgonyafélék családjába tartozó nadragulya Európa és Ázsia hegyvidékein honos. Úgy vélték, hogy az ördög növénye. Leveleiben és gyökerében szintén alkaloidok – atropin, hioszsciamin és szkopolamin – vannak, amelyek a gyomorhurut és -fekély orvoslására is alkalmasak. Túladagolva azonban erős mérgek, amelyek estenként örvöngésig fokozódó izgalmi állapotot, valamint látási és hallási érzécsalódásokat (hallucinációkat) okozhatnak. Mindkét növény megfelelő adagolását a „boszorkányok” határozták meg elsőként.

A bolondító beléndek a nadragulyához hasonló, veszedelmes mérgező forrása, amely belsőleg egymagában nem, csak keverékek, készítmények formájában használható. Emésztőszervi görcsök kezelésére alkalmas, de emellett nyugtató és fájdalomcsillapító hatása is van. Hajdan asztmás rohamok, görcsös köhögés, hisztéria, álmatlanság és mindenféle, nagy fájdalommal járó betegség elleni

szerként volt ismeretes. Külsőleg fájdalomcsillapítóként, görcsoldóként és gyulladáscsökkentőként alkalmazták.

Alapos növényismeretüknek tulajdonítható, hogy az úgynevezett boszorkányok testi és lelki bajokat egyaránt gyógyítani tudtak, ekképp enyhítették a korabeli viszontagságos élet szenvedéseit. Gyógyító képességeiket Paracelsus fennen hangoztatta. „Boszorkányok” fedezték fel és használták először azt a hegyvidékeken honos piros gyűszűvirágot, amelynek hatóanyagai (glükozidjai) a szív működést szabályozzák. Az Angliában boszorkánykesztyűnek nevezett növény glükozidjai közül a digitoxin és a digitalina a szív működést serkenti, míg a digitonin nyugtatja.

A középkor legnagyobb pusztítást okozó, rettegett betegsége a pestis volt. Ha felütötte fejét a járvány, nemritkán a boszorkányokat okolták érte. Nagy becsben tartották a betegséget gyógyító növényeket. Közéjük tartozott a szártalan bábakalács, amelyet a legenda szerint Németországban Nagy Károly király talált meg. Vaktában kilőtt nyílvevesszőjével éppen e növény szárát lőtte át. Azt hitték, hogy csak akkor hatásos, ha Szent István havának közepén, a kora reggeli harmatban szedik.

Bolondító beléndek

A csabairét állítólag Csaba magyar királyfi fedezte fel, amikor sebesültek gyógyítására alkalmas növényt keresett. Az erdei ciklámen a szerbiai erdőkben is (főleg a gyertyános-tölgyesekben) gyakori virág. Évszázadok óta ismeretes hashajtó és gilisztazűző hatása. Sőt, azt is hitték, hogy a gonosz távol tartó varázseréje van. Plinius szerint az ókori görögök és rómaiak amulettként használták. Úgy vélték, hogy „aki gyökerének egy darabkáját vagy az egész növényt a házában tartja, azon nem fog a gonosz varázslat”. A kis télizöld meténgnek is ilyen mágikus hatalmat tulajdonítottak. Gonosz őrjítő varázseréje miatt a két Mária-nap (augusztus 15-e és szeptember 8-a) között gyűjtötték. „Ekkor volt igazán hatásos.” Egyéb-ként légúti és emésztőszervi panaszokat megszüntető gyógynövény.

Az ázsiai eredetű boszorkány- vagy embergyökérként is ismert mandragóra hasznos, de

Gyilkos csomorika

veszélyes gyógynövény, amely hosszú ideig félelmetes hírével tűnt ki. A göcsörtös, emberi alakra emlékeztető gyökere megmozgatta az emberek fantáziáját. Azt hitték, hogy leginkább az akasztófák árnyékában, mélyen a földben nő, és a kivégzett bűnösök testéből táplálkozik. A bogyója erősen narkotikus hatású hioszsciamint és szkopolamint tartalmaz.

Ez az ősi, keleti varázsnövény Európába az arabok közvetítésével került. Az ókorban a görögök is használták: borban áztatott gyökerét szerelemkeltő és termékenyítő hatású szernek hitték, ezért meddő nők is fogyasztották. Homérosz Odüsszeiájában is szerepel: a varázslónő ezt teszi a görög harcosok italába, hogy disznókká változtassa őket.

A mandragóra azért vált afrodiziakummá (szerelmet fokozó szerré), mert kétágú gyökerében női és férfialakokat véltek felfedezni. Azt hitték, hogy a gyűjtése veszedelmes, mert amikor a gyökerét kihúzzák, felsikolt, és aki ezt meghallja, az vagy megőrül, vagy holtan esik össze. Erről Shakespeare így ír a Rómeó és Júliában:

„Mint egy kitépett mandragóra jajja,
Melytől megőrül minden földi lény.”

Idővel a boszorkányságról fennmaradt korabeli feljegyzések összekeveredtek a gyermekmesékkel. A Jancsi és Juliska vasorrú bábája és az Őz nyugati boszorkája a köznépek a gyógynövények és a mérgek használatában jártas, öreg javasasszonyok iránti félelmét testesíti meg. Még azt is feltételezték róluk, hogy „Cirokseprűn repülnek, szemmel vernek, megátkoznak.”

Csattanó maszlag

Napjainkban a boszorkányok eszköztárába tartozó, gyógyító hatású, mágikus elixíreket bárki megvásárolhatja a gyógynövényboltokban és gyógyszertárakban. A „varázslatot” azonban felváltotta a hatóanyagok tudományos ismeretére alapozott alkalmazás. Természetgyógyászattal is foglalkozó orvosok megítélése szerint ezek a természetes alapanyagú orvosságok kevesebb mellékhatással gyógyítanak jó néhány betegséget, mint a szintetikus, gyárban készült gyógyszerek.

Dr. Fodor Ferenc

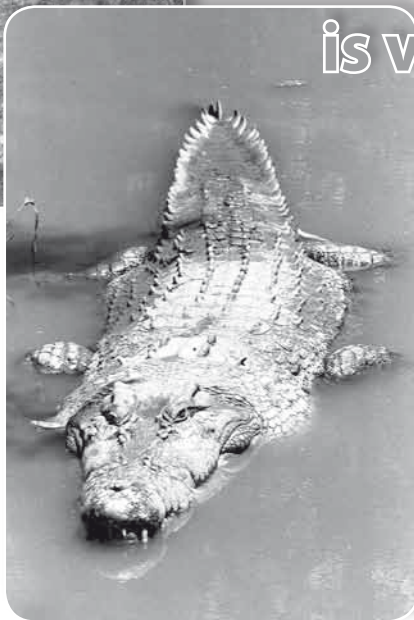

Konkolyperje

Az óriási aga varangy (*Bufo marinus*) folytatja pusztító hadjáratát Ausztráliában. Az eredetileg az amerikai kontinensen honos, 1935-ben a cukorrépa kártevője ellen kísérletképpen betelepített kételtű paraziták és természetes ellenség híján robbanásszerűen szaporodik a kenguruk földjén.

Miután több varánusz- és kígyóállományt megtizedelt, úgy tűnik, most a krokodilokon a sor. A sydneyi egyetem kutatói az édesvízi Johnson-krokodilok drasztikus állománycsökkenésére figyeltek fel a kontinens északi részén. Amikor összehasonlították az agák elterjedési területét a krokodilokéval,

ÁLLATKIRAKAT

Az óriásvarangy már a krokodilokat is veszélyezteti

feltűnt, hogy ahol felbukkantak a békák, mindenütt nagymértékben megnőtt a krokodilok halálozási rátája. Egyes állományok nagysága 77 százalékkal csökkent 2005 óta. A krokodil ugyanis mindent megeszik, ami az útjába kerül. A húszcentis varangyok fején és hátán elhelyezkedő mirigyek azonban halálos mérget fecskendeznek támadóik szájába. A krokodilfogyatkozás azért is nyugtalanítja a kutatókat, mert ha egy olyan csúcsragadozó, mint a Johnson-krokodil eltűnik, az az egész táplálékláncre, és így az ökoszisztéma teljes egészére is kihat. Az invázió megállítására tett eddigi összes kísérlet kudarcba fulladt. A kezdeti pár ezres varangyállomány mára becslések szerint a százmilliót is meghaladja.

A kutyám

A kutyám egy fajtiszta rottweiler. A Lexus névre hallgat. Nyáron vettük apával az újvidéki piacon. Most 10 hónapos. Mikor hazahoztuk, akkora volt, mint apám cipője. De azóta rengeteget nőtt. Kiskorában sokat játszott a macskáinkkal. Most már félnek tőle, és elbújnak az autók alá, ahova ő már nem fér be. Haragszik is ezért rájuk. Mindent megrág, mai a szeme elé kerül. Megrágta a bejáratú ajtó falkáját is. Apa kitalálta, hogy kenjük meg, hogy akkor mit fog csinálni. Úgy is tettünk. Este, amikor beengedtük, az első útja az ajtóhoz vezetett. Mi bentről figyeltük, mi fog most történni. Hozzá is fogott a rágáshoz. De volt ám utána vonítás. Nem győztünk vizet adni neki. Azóta nem rágja a bejáratú ajtót. Mindent, amit az udvarban talál, összeszed és reggelre az ajtó elé rakja. Pórázon szoktuk sétáltatni. A testvéremmel sokat játszunk vele. Nagyon szeret zavarócskázni.

Horák Dévid, Csantavér

Tízmillió faj is élhet a világ tengereiben

A világ óceánjaiban és tengereiben akár tízmillió faj is élhet, köztük algák, baktériumok, halak, korallak és emlősök – számoltak be tudósok az immár egy évtizede tartó „népszámlálás” eredményeiről.

A szám csak becslés, még messze sem ismert mindegyik faj. Mindenekelőtt a tengerek mélyén, több ezer méterrel a felszín alatt sejtenek a tudósok óriási biológiai sokféleséget. Ez a mélység pár évtizede még „víz alatti sivatagként” élt a szakemberek fejében, manapság azonban már az azóta észlelt sokféleség megóvása jelenti a legfőbb feladatot.

Azt, hogy a globális változások és a környezetszennyezés miatt pontosan milyen mértékben sérült a tengerek élővilága, még nem tudják megmonda-

ni a kutatók. Annyi azonban bizonyos: a túlzott halászat erősen megváltoztatta a fajok spektrumát. Az immár több mint 10 éve zajló tengeri „népszámlálás” szerint az óceánokban és tengerekben a halak képviselik a lakosság legkisebb részét. Jelenleg 30 ezer halfaj ismert, közülük 15 ezer él a tengerekben. Évente mintegy 200–400 új fajt fedeznek fel, többségüket a mélyvízben, a trópusokonál.

A népszámlálási programban (Census of Marine Life) 70 ország tudósai vesznek részt, akik a partoktól egészen a mélységig kutatják az ökoszisztémás rendszereket. Az eredményekről pedig az ENSZ által 2010-re meghirdetett biológiai sokféleség évének végén számolnak be.

A szakemberek csak lassan tudnak előretörni a nagy és gyakran gyilkos mélységek felé, a munkához különleges robotokra, mérőműszerekre van szükség. A fáradságos munka azonban kifizetődő: szinte naponta fedeznek fel egy-egy új fajt, mi több, a felhozott fajok 90 százaléka eddig nem volt ismert. Mélyen a felszín alatt a tudósok különleges baktériumok garmadáját, több ezer méter magas tengeri hegyeket és akár 35 kilométer hosszan elnyúló hidegvízi korallszirteket is találtak.

HOROG

Sujtásos küsz

Alburnoides bipunctatus (Bloch, 1782)

Ismertetőjegyek. Teste nyújtott, közepesen magas, oldalról erősen lapított. Orra rövid, a szeme nagy. Szája kicsi, csúcsba nyíló, de oldalról nézve a szájhátság enyhén fölfelé irányul. Hátúszójában 7–8, farkalatti úszójában 14–17 elágazó sugár található. Pikkelyei közepes nagyságúak, számuk az oldalvonal mentén 45–52. Az oldalvonal fölött és alatt fekete pontokból álló sujtás húzódik, ami főként a test elején és a szaporodás időszakában látható jól. Úszói világosszürkék, de mell- és hasúszóinak töve vörhenyes. Kis termetű faj, fejlett példányai 8–12, maximum 15 cm hosszúak.

Hasonló fajok. Közeli rokonának, a küsznek a szája felső állású, háta alacsonyabb, és mellúszójának a töve szürke. A balin szája nagyobb, egészen a szeme alá ér, és szintén kevésbé magas testű. A többi, valamelyes hasonlóságot mutató pontyféle közül a bodorkának, a vörösszárnú keszegnek és a jászkeszegnek a farkalatti úszójában 14-nél kevesebb, míg a karikakeszegnek, a dévérkeszegnek és a laposkeszegnek 17-nél több osztott sugár számlálható.

Környezet. Igazi élőhelyét a bővízü patakok és folyók hegyi és dombvidéki szakaszai jelentik. Nagyobb folyókon a pér-, paduc- és márnázónát jellemzi. A kis folyóknak nem jellemzője, de amelyikben él, ott is csak a domolykózónát gazdagítja, a sügérzónába nem megy le.

Táplálék. Változatos táplálékát, amely a vízbe hulló magvaktól és rovaroktól kezdve a férgekig, rákokig és puhatestűekig terjed, nagy csapatokban járva keresi, hol a felszín, hol pedig a mederfenék közelében.

Szaporodás. Ivarérettségét 2-3 éves korban éri el. Májusban-júniusban ívik a folyóvizek kavicsos-sóderes mederszakaszain. Egy-egy nőstény 4-8 ezer ikrát rak le, de nem egyszerre, hanem több részletben. Az ikraszemek mérete 1 mm körül van.

Elterjedés. Kelet-Franciaországtól az Urál hegységig előfordul, vizeinkben őshonos hal.

Jelentőség. Közvetlen gazdasági jelentősége nincs, de mint a paduc- és márnázóna egyik gyakori faja, a ragadozó halak fontos tápláléka. Elterjedési területe aránylag nagy, de az élőhelyeül szolgáló folyószakaszok szintáj-jellegét már eddig is sokfelé megváltoztatták a megépült vízlépcsők.

Állasküsz

Chalcalburnus chalcoides mento (Agassiz, 1832)

Ismertetőjegyek. Teste megnyúlt, oldalról lapított, háta és hasa kevésbé ívelt. Feje aránylag kicsi, a szeme nagy. Szája felső állású, erőteljes alsó állkapcsa kissé előreugró. A százug nem éri el a szem vonalát, többnyire csak az ornyílásig ér. Pikkelyei kicsik, feltűnően lazán ülnek, számuk az oldalvonal mentén 58–68. Hátúszójának alapja a hasúszó alapjánál hátrébb indul, de még az anális úszó kezdete előtt végződik. A hátúszóban 8–9, míg az anális úszóban 14–17 osztott úszósugar található. Előbbi szegélye többnyire egyenes, az utóbbié enyhén homorú. A háta kékeszöld, az oldala ezüstös színű, a hasa fehér. Maximális testhossza 30–35 cm.

Hasonló fajok. Hasonlít a küszhöz, de annak oldalvonalán a pikkelyek száma csak 45–53. Nagyobb problémát jelent a fiatal balinoktól történő megkülönböztetése, mert a pikkelyszámban átfedés van köztük. A balinok szájhátsága azonban eléri a szem vonalát, illetve túlér azon, az anális úszójuk széle pedig erősen homorú. A nyúldomolykó, a domolykó, a vaskos csabak és a jászkeszeg anális úszójában 11-nél kevesebb osztott sugár van, a kurtabaing oldalvonal pedig csupán néhány pikkelyre terjed ki.

Környezet. A faj tengeri, folyóvízi és tavi környezetben is előfordul, mindenütt az oxigéndús nyílt vizeket részesítve előnyben. Íváskor a tengerben élők a betorkolló folyamokba vándorolnak, az alpesi tavak állománya pedig zömmel a hegyi folyók sekély, kavicsos partszakaszait keresi fel.

Táplálék. Táplálékát főként planktonszervezetek (kandicsrákok, vízibolhák) alkotják, de étrendje a nyári időszakban a vízfelzínen kikelő kisebb rovarokkal, esetleg más halfajok lárváival is kiegészül.

Szaporodás. Ivarérettségét 3-4 éves korban éri el, szaporodása április végétől júniusig tarthat. Ikráját a sekély vízben – látványos a nászjáték közepette – a kavicsos mederfenékre rakja. A beérlelt ikraszemek száma 15–23 ezer között van, méretük 1,4–1,6 mm.

Elterjedés. A faj elterjedési területe a Fekete-, az Azovi- és a Kaszpi-tenger melléke, valamint az Aral-tó vízgyűjtője. Az areálján belül több alfaját is megkülönböztetik. Hozzánk legközelebbi anadrom populációi a Fekete-tengerben és a Duna Vaskapu alatti szakaszán éltek, állandóan édesvízi állományai is ismertek.

Jelentőség. Európai értékelés szerint az erősen veszélyeztetett, eltűnőben lévő fajok közé tartozik.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:
Magyarország halfaunája című könyve nyomán

At évvel ezelőtt történt, hogy a Száváról, a Drina-torkolat alatti folyószakaszról a horgászok számára ismeretlen halat zsákmányoltak. Méghozzá sokat! Ha már a Drinából jött, legyen drinjacá, mondták! **Nenad Ivanić** Sremska Mitrovica-i horgászboltos ráunt a mellébeszélésre, fogott egy „drinjacát”, és elvitte **dr. Stevan Maletin** egyetemi tanárnak és **Sipos Sándor** halszakértőnek.

Első ránézésre ők sem tudták miféle halról van szó, meg aztán a szakértők első ránézésre (hasból!) sohasem mondanak ítéletet. Ők alaposan megnézik, megvizsgálják a mintákat, csak azután mondanak véleményt. A véletlen műve volt, hogy mi is jelen lehettünk ennél a beazonosításnál, és megfigyelhettük, hogyan teszik ezt a hozzáértők.

„Horgászvaktság”

Kezdődött a hal külső szemrevételezésével – száj, fej, uszonyok, kopoltyúk... Majd folytatódott egy rendkívül aprólékos művellettel, melynek során végigszámolták – többször is! – az oldalvonalon levő pikkelyeket; a pikkelysorokat az oldalvonal alatt és felett; az uszonyok sugarainak számát; kivették, lefőzték, majd nagyító alatt megvizsgálták a garatfogakat... Bő óráig is eltartott, mire kimondták: állasküsz. Ez volt ugyanis a szóban forgó hal első példánya, mellyel a szakemberek pályafutásuk során találkoztak. Amellett, hogy végignézhettük, és meg is tanulhattuk, hogyan kell a beazonosítást elvégezni, a szakemberekkel való együttműködés még egy

érdekes felfedezést eredményezett. A szóban forgó eset előtt egy hónappal levél érkezett az Al-Dunáról, melyben egyik horgász az általa zsákmányolt „hatalmas küszök”-ről számolt be. A levélhez mellékelte képek tüzetes áttanulmányozása után kiderült, hogy nem küszök, hanem állasküszök voltak.

A horgász szenzációként írt az általa zsákmányolt „hatalmas küszök”-ről. Ám ha szakmailag képzetesebb lett volna, és tudta volna mit fogott, sokkal nagyobb szenzációról számolhatott volna be!

Ugyanakkor tudni kell azt is, hogy a Szávából kifogott állasküszök bizonyítottan sokkal nagyobbak voltak, mint amekkorákat a szakirodalom emleget, negyvencentis, közel egykilós példányok is horogra kerültek.

Március 4.

Ma Kázmér, Lúcius napja van.

Kázmér

A Kazimír név magyar alakváltozata, amely szláv (lengyel) eredetű. Elemének jelentése: alapít, hirdet + béke, békealapító.

Lúcius

Latin eredetű. Jelentése: virradatkor született.

1832 (178 éve történt)

egyiptomi hieroglifák
démotikus írás
görög

Párizsban 41 éves korában meghalt Jean-Francois Champollion francia nyelvész és egyiptológus, aki 1822-ben a rosette-i kő segítségével megfejtette a hieroglifákat.

1942 (68 éve történt)

Megszületett Szevanovity Zorán énekes-gitáros, zeneszerző.

1678 (332 éve történt)

Megszületett Antonio Vivaldi olasz barokk zeneszerző és hegedűvirtuóz, egyik leghíresebb műve A négy évszak.

Március 5.

Ma Adrián, Adorján, Adrienn, Adriána, Teofil, Özséb, Olivér napja van.

Adrián

A latin Hadrianus névből származik. Jelentése: (a Velence tartományban levő) Hadria városából való (férfi).

Teofil

Görög eredetű név. Jelentése: Isten kedveltje vagy Istent kedvelő, Isten barátja.

304. március 5. (1706 éve történt)

Nikodémiai Szent Adorján (Adrianus), Lisszabon, valamint a katonák, börtönőrök, hóhérok, kovácsok, követek védőszentjének ünnepe. Az afrikai születésű, Nikodémiában élt katonatiszt keresztény hite miatt 304 körül szenvedett vértanúságot. A legenda szerint Adorján pogányként 23 keresztényt üldözött, ám állhatatosságuk láttán megtért. Ezután a császár előtt nem volt hajlandó a pogány isteneknek áldozni, ezért kivégezték, s földi maradványait Konstantinápolyba vitték.

1326 (684 éve történt)

Megszületett I. (Nagy) Lajos magyar király (egyidejűleg Lengyelország királya), az első európai uralkodó, akinek serege nagy győzelmet aratott a törökök felett.

1512 (498 éve történt)

Megszületett Gerhardus Mercator (eredeti nevén: Gerhard Kremer) németalföldi térképész és földrajztudós, aki megalkotta az első modern térképet.

1827 (183 éve történt)

Meghalt Alessandro Volta olasz fizikus, aki az első elemet készítette.

Március 6.

Ma Leonóra, Inez, Ágnes, Elvira napja van.

Inez

Az Ágnes spanyol megfelelője. Jelentése: szűzies, tiszta, szemérmes. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján.

Elvira

Vitás eredetű név. Lehet a nyugati gót eredetű Alwara név spanyol formája, ennek a jelentése: mindent megőrző vagy akit az erekleje megvéd. Lehet arab eredetű, ezesetben jelentése: fenséges, fennkölt, hercegnő.

1967 (43 éve történt)

Meghalt Kodály Zoltán zenetudós, népzenekutató, zenepedagógus.

1899 (111 éve történt)

Felix Hoffmann szabadalmaztatta az aszpirint.

1937 (73 éve történt)

Megszületett Valentyina Vlagyimirovna Tyereskova-Nyikolajeva, az első női űrhajós.

Március 7.

Ma Tamás, Tomaj napja van.

Tamás

A héber eredetű bibliai név, a Teomo névből származik. Jelentése: iker. A görögök Thomasz formában vették át, jelentése: csodálatos.

Tomaj

Magyar, török eredetű név. Jelentése: hallgatag, mogorva.

1530 (480 éve történt)

A Pápa visszautasította, hogy felbontsa VIII. Henrik házasságát. VIII. Henrik ezután jelentette ki, hogy többé nem a Pápa, hanem ő az angol egyház feje, ezzel alapította meg az anglikán egyházat. Lám, lám, milyen apróságon múlnak világrengető események...

1946 (64 éve történt)

Megszületett Koncz Zsuzsa énekesnő.

1933 (77 éve történt)

Feltalálták a Monopoly nevű társasjátékot.

Március 8.

Ma Zoltán, Beáta, János, Apollónia, Filemon napja van.

Beáta

Latin eredetű név, Szűz Mária Boldogságos melléknévéből származik. Jelentése: boldog.

Filemon

Görög eredetű név. Jelentése: barátságos, nyájas, szíves érzelmű. Más magyarázat szerint a név a csók jelentésű philéma szó származéka.

1911 (99 éve történt)

Nemzetközi nőnap, annak emlékére, hogy 1857. március 8-án New Yorkban 40 ezer textil- és konfekcióipari munkásnő sztrájkolt a béregyenlőségért és a munkaidő-csökkentésért.

1921 (89 éve történt)

Megszületett Romhányi József, „a rímhányó” író, költő. Szövegkönyveket írt, operettek, kabaréműsorok és rajzfilmek (Kérem a következőt!) kedvelt versszerzője volt.

1947. március 8. (63 éve történt)

Budapestben meghalt Tihanyi Kálmán fizikus, a katódsugaras képbontó, vagyis a televízió magyar feltalálója. Tihanyi Kálmán szaktanulmányait Pozsonyban és Budapesten végezte. Legfontosabb találmányai a korszerű televízió alapelvére és felépítésére vonatkoztak. 1926-ban szabadalmazta teljesen elektronikus televíziórendszerét, és 1928-ban kapott szabadalmat katódsugaras képbontója, azaz televíziója. 1929-től már a televízióirányítású légvédelmen dolgozott, majd az angol Légügyi Minisztérium részére elkészítette egy robotrepülőgép prototípusát. 1940-ig kidolgozott egy 508 km hatótávolságúra tervezett ultrahangsugárzó készüléket is.

Március 9.

Ma Franciska, Fanni, Elvira, Gergely, György, Katalin, Rebeka, Metód napja van.

Rebeka

Héber eredetű bibliai név. Jelentésére vonatkozóan több feltevés ismeretes, legvalószínűbb értelmezés szerint üsző, más megfontolási kísérletek szerint, megkötöző, megigéző, megbabonázó vagy jól táplált.

Metód

Görög, latin eredetű név. Jelentése: kutatás, nyomozás, csel, furfang.

1934 (76 éve történt)

Megszületett Jurij Gagarin, orosz asztromonauta, az első ember, aki eljutott az űrbe.

1562 (448 éve történt)

Nápolyban (halálbüntetés terhe mellett) betiltották a nyilvános helyen való csokolózást.

1959 (51 éve történt)

Bemutatták Barbie-t, a népszerű játék babát. Több mint 800 millió darabot adtak el belőle.

Március 10.

Ma Ildikó, Teofil, Kamilla, Gusztáv, Kolos, Ede, Anasztázia, Emil, Melitta, Valér, Emilián, Kandida, Anasztáz, Nyeste napja van.

Ildikó

Germán eredetű magyar név. Jelentése: harcos. Attila hun király második felesége, a germán mondákból is ismert Krimhilda (Kriemhilda, Kriemhilde, Kriemhild) nevének rövidülése a Hilda, Ilda, s ennek már a latin nyelvű forrásokban előforduló alakváltozata az Ildico. Csak a magyarban vált használatos női névvé, Arany János hun tárgyú eposza, a Buda halála nyomán.

Kolos

Régi magyar személynév. A német Klaus névnek a magyar formája, ez pedig a Nikolaus (magyarul: Miklós) név rövidülése. A Kolozsvár helynév első eleme is valószínűleg a Kolos személynévből származik. Jelentése: az iskolához tartozó, tanító, tanuló.

1852 (158 éve történt)

Amerikában kiadták az első papírpénzeket 5, 10, 20, 50, 100, 500 és 1000 dolláros címletekben.

1876 (134 éve történt)

Alexander Graham Bellnek sikerült az első beszélgetést lefolytatnia telefonján, amikor is ezt mondta: Mr. Watson, kérem, jöjjön ide!

1940 (70 éve történt)

Megszületett Chuck (Carlos Ray) Norris színész (Walker Texas Ranger, Missing in Action).

1958 (52 éve történt)

Megszületett Sharon Stone amerikai színésznő (Elemi ösztön).

Nagy Lajos – nagy királysággal

684 éve, 1326. március 5-én született I. (Nagy) Lajos magyar király (egyidejűleg Lengyelország királya), az első európai uralkodó, akinek serege nagy győzelmet aratott a törökök felett. I. Károly (Róbert) és Erzsébet lengyel hercegnő gyermekeként két bátyja korai halála után, 3 éves korában trónörökös lett. A nyilvánosság előtt 1335-ben, a visegrádi kongresszuson szerepelt először,

majd megkapta az Erdély hercege címet. Apja halála után, 1342. július 16-án lépett trónra, és július 21-én koronázták királlyá Székesfehérvárott. Jelentős befolyást gyakorolt a kormányzására erős akaratú anyja. 1345-ben meghódolásra kényszerítette Horvátországot, 1346-ban a Velencei Köztársaság ellen indított – majdnem haláláig tartó – háborút, amelyben időnként alulmaradt. 1358-ban megkapta egész Dalmáciát, a szigetekkel együtt. Érvényesíteni akarta a magyar Anjouk itáliai trónigényét, valamint megbosszulni öccse, András herceg meggyilkolását, így 1347–48-ban és 1350-ben is személyesen vezetett hadjáratot Nápolyba Johanna királynő ellen. Végül 1352-ben véglegesen feladta itáliai terveit. Több hódító hadjáratot vezetett a Balkán félszigetre, végül sikerült Szerbiát a vazallusává tennie. A Keleti-Kárpátokon túl is viselt hadat. Nagybátyjával, III. Kázmér lengyel királlyal többször részt vett a litvánok és a tatárok elleni hadjáratokban. 1370-ben, Kázmér halála után megörökölte a lengyel trónt, ahol először anyja, majd Oppelni László herceg kormányzott. 1372-ben oroszországi vajdaság néven birodalmához csatolta Haliacsot is. 1377-ben, az európai uralkodók közül elsőként délre küldött serege nagy győzelmet aratott I. Murád szultán serege fölött, és egy évtizedre megállította a törököket. 1378-ban Mariazellben templomot építtetett a győzelem emlékére, valamint a magyar zarándokok által rendszeresen felkeresett aacheni kápolnát is gazdagon megajándékozta. A magyar királyok között leginkább ő képviselte a lovagi eszméket, uralkodása idején nagyobb mértékben terjedtek el a lovagi szokások, a Szent László- és a Nagy Sándor-kultusz. 1367-ben megalapította a pécsi egyetemet. Élete utolsó éveiben a leprához hasonló betegségben szenvedett, amelyet türelemmel és keresztényi alázattal viselt. Az általa építtetett Katalin-kápolnában temették el Székesfehérvárott.

A Moszkva melletti Kuncsevóban 57 évvel ezelőtt, 1953. március 5-én 73 éves korában meghalt Joszif Visszarionovics Sztálin (eredeti nevén: Joszif Visszarionovics Dzsugasvili), a szovjet minisztertanács elnöke és az SZKP Központi Bizottságának első titkára, aki 1927-től korlátlan hatalmú diktátorként uralkodott.

Goriban született 1879. XII. 21-én. 1899-ben kizárták a tbiliszi ortodox papi szemináriumtól forradalmi tevékenysége miatt. Az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt tbiliszi pártbizottságának volt a tagja 1901 óta. Többször letartóztatták illegális tevékenységeért, és Szibériába száműzték. 1912-ben megalapította a Pravda című pártlapot. Vlagyimir Iljics Lenin szervezőként nagyra becsülte Sztálint, aki 1917 márciusában érkezett Petrográdba, majd támogatta a fegyveres felkelés tervét. A nemzetiségi ügyek népbiztosi tisztségét töltötte be az új bolsevik kormányban. 1922. IV. 3-án az SZKP főtitkárává választották. Sztálin elgondolását a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségéről – hogy a többi szovjet köztársaságot rendeljék alá az Orosz Szovjet Köztársaságnak – Lenin közbelépésére, a Központi Bizottság elutasította. Végül Lenin tervét fogadták el, amely ezzel szemben egyenjogú köztársaságok egyesítéséről és egy reprezentatív vezető testület megvalósításáról szólt. 1923. I. 4-én Lenin

Dzsugasvili

politikai végrendeletének kiegészítéseként Sztálin eltávolítását ajánlotta a párt vezető állásaiból „jellemgyengesége” miatt. Lenin 1924. I. 21-én bekövetkezett halála után 1927-ig hatalmi harcok folytak az utódlásért Grigorij Jevszejevics Zinovjev, Lev Davidovics Trockij és Joszif Visszarionovics Sztálin között, amelyből Sztálin került ki győztesen. Miután 1927. X. 23-án kizárták ellenfeleit a Központi Bizottságból, majd a pártból is, Sztálin, a párt főtitkára a Szovjetunió korlátlan ura lett. Azokkal szemben, akik elutasították elméletét „a szocializmus egy országban való

felépítéséről” kíméletlenül járt el. Száműzték Trockijt (később bérgyilkost küldtek utána), másokat látványos koholt perekben halálra ítélték. Diktatúrája alatt a Szovjetunió – egy kíméletlenül végrehajtott iparosítási politika eredményeként – ipari állammá fejlődött. Sztálin a lenini jelszó „kommunizmus = szovjethatalom + az ország villamosítása” jegyében tíz év alatt akarta elérni azt, ami a kapitalista országokban ötven év alatt jött létre. Halála után felravatalozták a Kreml palota nagytermében, ahol emberek ezrei vettek tőle búcsút. 1956 februárjában, az SZKP XX. kongresszusán szakítottak a sztálinizmussal. Elítélték a hatalommal való visszaélést, a sztálini korszak személyi kultuszát, az elkövetett törvénysértéseket, bírálták a túlzott centralizmus káros következményeit. Sürgették a visszatérést a lenini értékekhez, megalapozták a kommunista és munkáspártok demokratizmusának fejlődését. A desztalinizálás második hullámaként, az SZKP XXII. kongresszusának határozata szerint, 1961. XI. 1-jén Joszif Visszarionovics Sztálin holttestét eltávolították a Vörös téren álló Mauzóleumból. Mindez történelem, a sztálinizmus hatása viszont Jugoszlávia népeit is komolyan érintette, meg a Sztálinnal történő szakítás is. Azóta már Szovjetunió sincs, Jugoszlávia sincs, önhatalmú, mindenkin átgázoló diktátorokból azonban nincs hiány...

LEXIKON

NEVEM: **Apró Réka.**
CÍMEM: 24430 Ada, Branko Radičević u. 37.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Mindegyiket szeretem.
KEDVENC TANÁRAIM: Mindegyik nagyon jó.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Teszt.
KEDVENC FILMEM: Charlie angyalai.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? A High School Musicalban.
MIÉRT? Mert sokat énekelnek benne.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Tél és nyár.
KEDVENC KÖNYVEM: Fiúk kizárva.
KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Tinka.
KEDVENC ÉTELEM, ITALOM: Spagetti, víz.
KEDVENC ÁLLATOM: Jegesmedve.

NEVE: Cidri.
KEDVENC SZÍNEIM: Kék, zöld, rózsaszín.
JÓ TULAJDONSÁGAIM: Szorgalmas, jó sportoló vagyok.
SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Semmi közöttük hozzá.
SZEMEM SZÍNE: Kék és zöld.
HAJAM SZÍNE: Barnásszőke.
LEGJOBB BARÁTNŐIM: Az összes lány az osztályból.
KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Nadrág és blúz.
KEDVENC ÉDESSÉGEM: Fagylalt.
KEDVENC SPORTOM: Kézilabda.

NEVEM: **Lakatos Ágnes.**
BECENEVEM: Ági.
CÍMEM: 24430 Ada, Đuro Đaković u. 147.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, rajz, zene, torna, biológia.
AMI NEHEZEN MEGY: Szerb.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Horvát Valéria.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC SZÍNÉSZEIM: Eddie Murphy, Jackie Chan.
KEDVENC FILMEM: Charlie angyalai.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? Jackie Chan filmjeiben.

MIÉRT? Azért, mert izgalmasak, humorosak.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Október, január.
KEDVENC KÖNYVEM: Tom Sawyer kalandjai.
KEDVENC FŐSZEREPLŐM: Tom Sawyer.
KEDVENC ÉTELEM ÉS ITALAIM: Töltött paprika, kóla, szörpök.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
NEVE: Csöpi.
KEDVENC SZÍNEIM: Piros, sárga, rózsaszín, kék, zöld.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Josh és Jutta.
KEDVENC DALAIM: Mind.
Különösen a Bábu vagyok és az Álomsziget.
JÓ TULAJDONSÁGAIM: Szorgalmas, jó tanuló vagyok.
ROSSZ TULAJDONSÁGAIM: Néha szófogatatlan vagyok.
SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Titok. Semmi közöttük hozzá!
KIBE LETTEM SZERELMES? Nem mondom meg!
SZEMEM SZÍNE: Barna.
HAJAM SZÍNE: Fekete.
LEGJOBB BARÁTNŐIM: Gabi, Bella, Csilla, Petra, Csenge, Krisztina.
KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Farmernadrág, blúz stb.
KEDVENC ÉDESSÉGEM: Csokoládé, sütemény, fagyi.
KEDVENC SPORTOM: Nincs.

NEVEM: **Orcsik Henrietta.**
BECENEVEM: Heni.
CÍMEM: 24430 Ada, Kossuth Lajos u. 47.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. c.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Molnár Edit.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Rajz, magyar.
KEDVENC TANÁROM: Pesznyák Erika.
AMI NEHEZEN MEGY: Német, szerb, történelem.
A LEGÉRDEKESEBB ÓRÁK: Magyar, földrajz, rajz.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Krumplipüré, rántott hús, Coca-Cola, Sprite, csokoládé.
KEDVENC ÉDESSÉGEM: Fehér csokoládé, túrós lepény.
AMIT EL TUDOK KÉSZÍTENI: Rántotta, palacsinta, kávé.
KEDVENC ÜNNEPEIM: Karácsony, húsvét, újév, születésnap.
KEDVENC SZÍNÉSSEM: Zsófi.
KEDVENC FILMEM: Winx.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? Egyikben sem.
KEDVENC ÉNEKESEM: Nincs

kedvencem.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Nincs kedvencem.
KEDVENC DALOM: Lehet egy dal.
KEDVENC KÖNYVEM: Tom Sawyer kalandjai.
KEDVENC FŐHŐSÖM: Tom.
HOBBIM: Tánc, zenehallgatás.
KEDVENC ÉVSZAKAIM: Tavasz, nyár, ősz, tél
KEDVENC ÁLLATAIM: Macska, kutya, ló.
SZERELMEM: Nincs!
LEGKEDVESEBB BARÁTNŐM:

NEVEM: **Holló Viktor.**
BECENEVEM: Vikike, Szöszi.
CÍMEM: 24430 Ada, Dimitrije Tucović u. 40/A.
ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh Károly Általános Iskola, 5. b.
KEDVENC TANTÁRGYAIM: Magyar, matek, rajz, angol, német, torna.
AMI NEHEZEN MEGY: Szerb, műszaki, hittan.
KEDVENC TANÁRAIM: Máriás Valéria, Antal Melinda.
OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Antal Melinda.
KEDVENC OLDALAM A JÓ PAJTÁSBAN: Vicckupac.
KEDVENC SZÍNÉSSEM: Eddie Murphy.

KEDVENC FILMJEIM: Rágcsávók, Amerikai pite.
MELYIK FILMBEN JÁTSZANÁM A FŐSZEREPET? A Norbitban.
MIÉRT? Mert humoros film.
KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
KEDVENC KÖNYVEM: Tom és Jerry.
KEDVENC ÉTELEIM, ITALAIM: Szalonka, rántott sajt, Pepsi, Twix, Hello.
KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
NEVÜK: Dixe, Rexik.
KEDVENC SZÍNEIM: Piros, kék.
KEDVENC EGYÜTTESEM: Tankcsapda.
KEDVENC DALOM: Mind.
JÓ TULAJDONSÁGAIM: Pizskálom a lányokat.
SZERELMEM, SZIMPÁTIÁM: Épp most nincs.
SZEMEM SZÍNE: Barna.
HAJAM SZÍNE: Szőke.
BARÁTAIM, BARÁTNŐIM: Zinci, Cece Légy, Pite, Répa, Bella, Szabesz, Zümi, Voli, Hegyel, Csilike, Ginder, Sitbi.
KEDVENC ÖLTÖZÉKEM: Farmer naci.
KEDVENC ÉDESSÉGEM: Csokis fagyi, fagyi, csoki.
KEDVENC SPORTJAIM: Kézilabda, foci, lovaglás.

RÜGYFAKADÁS

Édesanyám

Az én anyukámat Dobosi Erikának hívják. Foglalkozása tanárnő, és iskolában dolgozik.

Közepes termetű, barna, kerek szemű, sötétbarna színű haja van. Kedves és jószívű a család minden tagjával. Néha felmérgesedik, amikor a testvéremmel nem fogadunk szót. Elvárja tőlünk, hogy szorgalmasan tanuljunk, és hogy jól viselkedjünk.

– Gyerekek, megcsináltátok a házi feladatot? – kérdezte.

– Igen! – válaszoltunk hangosan.

– Akkor menjünk el a városba körülnézni!

Anyukám igyekszik a kedvünkbe járni még akkor is, amikor sok a dolga.

Ő gyerekekkel dolgozik, és ez nagyon fárasztó. Amikor hazaér, folytatja a házi munkával: süt, főz, mos, takarít. Sokszor felkötö a pirosvirágos kötényét, és már sürgölődik is a konyhában.

– Mit sütünk ma? – kérdezte.

– Diós csigát! – kiáltott a testvérem.

– Ne, inkább habos, meggyes kalácsot! – mondtam.

– Jó, akkor gyertek segíteni, és meg lesz mind a kettő! – mondta lelkesen. Szabad idejében anyukám szívesen olvas vagy velünk foglalkozik.

Sokszor elgondolkodtam azon, hogyan álljanak helyt a nők otthon is és a munkahelyükön is. Nem könnyű nekik, mint ahogy anyukámnak sem.

Dobosi Dóra, 6. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Akire felnézek

Az életben szinte majdnem mindenkinek van példaképe, akire felnézhet.

Számomra is van egy ilyen ember, ő az unokatestvérem, Timi, aki sokat jelent nekem. Timin nagyon kedves, szorgalmas, becsületes, segítőkész. Ő huszonhárom éves, barna hajú, kék szemű, átlagos magasságú lány. Felnézek rá, mert a célt, amit kitűz maga elé, el is éri. Kitűnő tanulóként befejezte az általános és a középiskolát. Szabadkán az egészségügyi iskola nővér szakán végzett, majd Magyarországra ment gyógytornászatot tanulni. Így két foglalkozása is van. Először a mórachalmi gyógyfürdőben dolgozott, most pedig egy doktornő mellett asszisztens. Szabad idejében masszázst vállal. De emellett még sok mindennel foglalkozik: röplabdázik és egy amatőr színjátszó társulatnak is a tagja. Sok minden érdekli. Két évvel ezelőtt reikiképzésen vett részt. Az idén pedig a hajtási engedélyt is megszerezte. Ő most Magyarországon él, és így autóval sokkal könnyebben közlekedhet. Általában minden második hétvégén hazalátogat. Ha bármit kérdezek tőle, mindenben segít, és általában jó tanácsokkal lát el.

Remélem, én is ilyen céltudatos leszek, és amit eltervezek, minden sikerülni fog.

Szabó Szuzanna, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Rossz fát tettem a tűzre

Sok évvel ezelőtt történt, még óvodás koromban.

Mindenki tett-vett a ház körül. Én a cicámmal játszottam. Délután eldöntöttem, hogy meglepem anyut valami széppel, hiszen egész nap takarított. Mindenki tudja, hogy anyu nagyon szereti a virágokat, és én szívesen szedek neki egy-egy csokorral.

Akkor nagyon szép virágokat fedeztem fel a kertünkben. Egyforma színűek voltak, de különböző hosszúságú volt a száruk. Sokat szedtem belőlük, hogy a csokor minél szebb legyen. Lassan elkészültem a „pompás” ajándékkal. Azonnal szaladtam anyuhoz.

– Anyu! – kiáltottam.

– Nézd, milyen szép ajándékot készítettem!

– Te jó ég, Norbi! – hallottam anyu ijedt hangját. – Ezeket nem szabad leszedni. Ezek a földieper virágai.

A palántáért sokat fizettünk, hogy finom, nagyszemű epret ehessünk. Elsiettünk a kertbe, és néztük a palántákat, amiken már alig maradt virág. Anyu nagyon mérges volt, én pedig vártam a büntetést, ami persze elmaradt.

Így ismertem meg a földieper virágát, és így történt, hogy abban az évben nem kóstolhattuk meg az eper nagyszemű finom termését.

Drobina Norbert, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A hóvirág

*Tavasszal elolvad a hó,
jégpáncélját leveti a tó.
Hóvirág kandikál a kertekben,
boldogság van a szívünkben.*

Brindza Ágnes, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Tancsim

Tanító nénim neve: Grubanov Martinek Emília. Első osztály óta ő tanít. Megengedte, hogy Tancsinak szólítsuk.

Középtermetű, satírozott haja és barna szeme van. Az egész osztály szereti, mert mindig igazságos. Nem tesz kivételt a lányokkal sem. Amikor újat tanulunk, olyan jól elmagyarázza, hogy mindjárt megértjük az anyagot. Általában játékosan tanulunk. Matekórán csoportokban szoktunk dolgozni, ami nekem nagyon tetszik. Ha valaki bemond valami vicceset, ő is nevet rajta. Nagyon sok rajzpályázaton veszünk részt, amelyeken legtöbbször nyerünk is.

Nagyon örülök, hogy ő a tancsim, de sajnálom, hogy ötödik osztálytól nem ő fog tanítani.

Molnár Andor, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A sajt készítése

A szüleim állattenyésztéssel foglalkoznak. Anyukám nagyon finom sajtokat tud készíteni.

Egy délután elhatároztam, hogy fölcsapok riporternek, és kifagatom a sajtok készítéséről.

– Hogy készíted a sajtot? – tettem föl az első kérdést.

– Leszűröm a tejet, és hagyom, hogy megaludjon. Azután leszedem a fölét, és az aludttejet megmelegítem, majd fölöntöm csurogni. A túrót összemorzsolom és leöntöm forró tejjel. Szűrőn lecsorgatom, és felteszem aludni. Megsózom, és állandó keverés mellett lassú tűzön, folyósra olvasztom. Azután beleteszem a szódabikarbónát, összekeverem, hagyom kihűlni, közben többször keverem. Ha kihűl, kitálalom.

A család ezt a fajtát egy kicsivel jobban szereti, de bonyolult elkészíteni, ezért anyukám az egyszerűbb fajtát gyakrabban csinálja. Azt is megkérdeztem, hogyan készül az egyszerűbb sajt. Ez volt a válasz:

– A friss tejet leszűröm, és állandó keverés mellett forralom. Közben beleteszem a sót, a citromkőves vizet. Kevergetem, és amikor összeáll, szűrőruhába öntöm, lecsorgatom a savót és utána lenyomtatom. Ha kihűl, kiszedem a ruhából és kitálalom.

Betegsége miatt édesanyám nem bír sok sajtot készíteni. Mi ezt nagyon sajnáljuk, mert szeretjük a sajtot.

Nagy Eleonóra, 7. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

**Tóth Johanna
szabadkai
tanuló rajza**

A családom és én

Apukámat Szabó Zoltánnak, anyukámat pedig Szabó Valériának hívják. Apu foglalkozása szobafestő. Minden reggel 5 órakor indul dolgozni. Amikor délután hazaérkezik, akkor néha panaszkodik, hogy milyen fárasztó is ez a munka.

– Kisfiam, te ne válaszd ezt a szakmát, mert nagyon sokat kell dolgozni! – mondja néha.

Apu 173 cm magas, testes és erős ember. Fekete haja van és barna szeme. Ötvenéves. Kedvenc időtöltéseihez tartozik a horgászás, amit nagyon szeret. Hétvégenként én is néha elmegyek vele pecázni, ha van szabad időm. Olyankor reggel korán vagy ebéd után bepakoljuk a horgászfelszerelést, és sietve indulunk a Budzsákra pecázni. A poros úton száguldunk az autóval, a mosolygós napraforgók és zöldellő kukoricaföldek mellett. Amikor odaérünk, izgatottan dobáljuk a pecákat, és várjuk az első halakat. Én nyugodtan lesem a dugókat, de apu úgy ugrabugrál, mint egy pajkos kiskutya. Hol az egyik, hol a másik pecát rántja ki a vízből. Én boldog vagyok, ha az első halat nekem sikerül kifogni. Közben gyönyörködöm a tájban, a játszadozó hullámokban, a madarak énekében és a békák zenéjében.

Anyu 164 cm magas, fekete hajú és barna a szeme. Ő 47 éves. Már régóta nincs munkaviszonyban, így szinte minden házimunkát ő végez el. Nyáron csirkéket és kacsákat nevel. A kacsák pucolásában én is segítek. Anyu mindig megdicsér, hogy ügyesen csinálom. Édesanyám szereti a virágokat és egész évben gondozza őket. Nagyon finomakat tud főzni, és mindig meglep a kedvenc ételeimmel. Télen, amikor több a szabad ideje, gyakran olvas és kézimunkázik. Téli estéken többen vannak együtt a család. Ilyenkor sokat kártyázunk és társasjátékozunk a meleg szobában. Esténként elmeséljük egymásnak, hogy mi történt aznap velünk. Büszke vagyok arra, hogy ilyen rendesek és szorgalmasak a szüleim. Ők is büszkék rám, mert jó gyerek vagyok, és szorgalmasan tanulok.

Szerintem a mi családjunkban a legfontosabb a kölcsönös szeretet.

Szabó Zoltán, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Ballag már az esztendő

*Ballag már az esztendő,
Fáradtan lépegetve.
Utána az öccse jó,
Vígán füttyörészve.*

*Vándorolnak szótlanul,
s mikor az éjfél majd eljő,
emberen kezet fog
múltnal a jövőndő.*

Visnyei Anikó, 7. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Tápai Ramóna
újvidéki tanuló
rajza

RÜGYFAKADÁS

Disznótor

Mivel még gyerek vagyok, a disznóvágásnak csak bizonyos részeiben vagyok járatos. Csak azokról a műveletekről tudnék beszélni, amelyeket szeretek vagy amelyekhez a felnőttek odaengednek. Leginkább a bevásárlásban és a főzésben segítek. A hús darabolását csak nézhetem. De a többi folyamatról is tudok, mert a szüleim szívesen mesélnek róla, és persze azért én is sok mindent megfigyelek. Korán reggel összejönnek a szomszédok, rokonok. Elfogyasztják a frissen sült kiflit vagy pogácsát és a teát, kávét, pálinkát. Utána leszúrák a disznót. Gázzal megpörkölik, megmossák, felbontják.

A reggeli sült vérből, májból, peccsenyből áll. A reggelit követően felszelik a húst. A hurkának, disznósajtnak valót kotlában, abalében megfőzik. Közben ledarálják a kolbásznak valót, fűszerezik és bélbe töltik. A disznóbelet az aszsonyok tisztítják meg.

Lesózzák a sonkát, szalonnát.

Ebédre finom paprikást eszünk. Majd következik a hurka, disznósajt töltése, abalása. A zsírsütés is nagyon fontos.

Délután fánkot szoktak sütni, és más édességet is kínálnak. Mindez hosszan tartó, sok személyt, jó szerszámokat igénylő, nehéz munka, amit az evés-ivás, jókedvű tréfálgatás szépít meg.

Ma már kevesen őrzik a szokásokat, inkább a hentesre bízzák a munkát, aki a saját műhelyében dolgozik. Így nem kell napokat tölteni az elő- és utómunkálatokkal. Sajnos így a vendéglátás szépsége és a családokat összetartó szokások ereje is megkopik.

Csernók Xénia, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

A téli szünetben történt

A téli szünetben, december 19-én, szombaton barátnőimmel sokat hógolyóztunk és szánkóztunk.

Másnap reggel csúszkálva igyekeztünk a templomba. Enikő nagyot sikított, mert majdnem elcsúszott. Az utcák havasak voltak. Mentünk tovább.

– Enikő, ha hazaérünk, hógolyóznánk? – kérdeztem izgatottan.

– Hát persze! – mondta vidáman a barátnőm.

Hógömbölyéztünk, és nagy hóembert építettünk. Másnap reggel, mikor kiementünk az utcára, Enikő nagyot kiáltott:

– Andi, gyere, leesett a hóember kalapja, de attól tartok, hogy az egész havaska szét fog esni.

Reggelre már nem is volt hó, csak a hóember kalapja hevert a földön.

De mi azt nem bánjuk, hogy nincs több hó, majd jövőre biztosan lesz friss!

Nagyidai Andrea, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Téli kép

Ülök a meleg szobában, s csak annyit kell tennem, hogy kinézzek az ablakon, és egy mesés kép tárul a szemem elé.

Ez a mesébe illő kép az udvarunk, ahol egy sor hólepte fenyő áll egyformán. Mintha csak ők vigyáznának az udvar rendjére és nyugalomra, amit a vastag hótakaró most sejtelmesen elrejt. Figyelem a kis madáretetőt a csupasz selyemakácán. Apám minden reggel magokat szór bele. Már tudják a kis madarak, hogy itt télen éhen nem maradnak, hisz évek óta visszajárnak csapatostul. Most is éppen csipegetnek, először csak egy pár cinege, vörösbegy, veréb áll a közelben, és mikor úgy gondolják, nincs veszély, odareppennek az etetőre. Pár perc múlva már nagyobb a csapat, és már nem is félnek. Megpillantom Micó macskánkat is, ahogya ház falánál lévő padon sütteti a hasát, nyújtózik lassan, és az etető felé néz. Körbenyalogatja a szája szélét, és újra lehunyja szemét. Ő is megélt már egypár telet, s tudja, hogy a kismadarakat nehéz lenne elkapnia. Most többre becsüli a melegítő napsugarakat, mint egy fárasztó vadászatot.

Nagyon szép az idei tél, mivel vastag hótakaró borítja a tájat. Ilyenkor csodálhatjuk meg a tél erejét és szépségét.

Gregus Áron, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Jön a tavasz

Február van, halió!

Elolvad már a sok hó!

Jön a tavasz, kikelet,

Örüljete, gyerekek!

Zöld lesz a fű, lesz sok virág,

Szebb lesz majd az egész világ.

Jön a tavasz, halió!

Focizhatunk, jaj, de jó!

Balázs Patrik, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Ó, a szerelem

Ó, a szerelem,
mily nagy gyötirelem.
Egész nap csak rá gondolok,
és rózsaszín felhőkbe barangolok.

Róla álmodozom,
szemem elé varázsolom.
Milyen szép a haja,
de még ettől is szebb a mosolya!

Nem tudok másra gondolni,
ilyenkor a suliban sem lehet figyelni.
Ez egy kicsit rossz is nekem,
mert a feleletre rossz lesz a jegyem.

Gondolkozom: elment nekem az eszem?
Saját magamat tönkreteszem?!
Ó, dehogy,
ez csak a szerelem.

Petkovics Viktor, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Segítség! Szerelmes vagyok

Mottó: „...s most hiába néztek hitetlenül, én egy szöke tincset itt hordok belül”
(Miroslav Antić: Egy szöke hajtincs)

Nahát, hittétek volna, hogy egy szöke hajtincs mi mindent képes művelni az emberrel? Mert ugyan én sem hittem, míg meg nem szólított személyesen is. Belém ágyazódott hirtelen és szinte észrevétlenül. Az idősebbek szerint ez maga a szerelem, ami egyszerűen kimondhatatlan és leírhatatlan érzés.

Emlékszem, testnevelési óránk volt. Két osztály tanulói labdázta a teremben. Hirtelen valami megütötte a fejemet hátulról. Mivel fáj, dühösen fordultam meg, keresve, ki tehette ezt velem! „Bocsánat, véletlenül volt, nem akartam!” – mondta őszinte és mosolygó orcával egy valóságos szöke tündér. Az ablakokon bekukucskáló napsugár bearanyozta a szép szöke göndör hajtincseket, amelyek pajkosan táncoltak a továbbfutó kislány vállán. Ha a barátom nem szól rám türelmetlenül, játsszunk már tovább, valószínűleg még most is ott állnék szótlanul a terem közepén. Ne nevessek ki, de akkor úgy éreztem, mintha az a labda a fejembe egy csillagot is bedobott volna. Fényesen ragyogót, amely aztán alapos felfordulást kavart bennem. Nemcsak szívem talált és elvarázsolt, de olyan alaposan megemelte a hőfokot is, hogy a füleim és az arcom pillanatok alatt vörösek lettek. Majd kérdezősködni kezdtem felőle: mi a neve, hanyadikba jár, hol lakik? Minden gondomat azok a bizonyos szöke tincsek viselői jelentették, kiszorítva a fejből minden egyéb leckét, kötelességet, amiket máskor oly könnyedén szoktam elvégezni. Kisded álmaimban éltem, a csábítás pedig egyre magasabbra vitt a csillagok felé. Nem maradt más hátra végül, mint összeszednem a bátorságot. Kapóra jött mindehhez a szerelmesek napja is, amikor egy kulcstartót ajándékozta neki. Két egymást átölelő labda volt rajta egy piros szívbe beleágyazva. Azt hiszem, a lányka megértette gondolataimat, ugyanis, amikor nagy izgalomban átadtam tündérléremnek az ajándékot, az orcámra ő egy villámgyors puszit adott. Bár sötét felhők úsztak a falu felett, a hazafelé vezető úton egy pillanatra mintha a csillagfényes égbolt is rámköszönt volna a magasból. Boldog voltam és a zsebemben éreztem az egész világot. Másnap már a tanárok is érthetőbben magyarázták a tananyagot, ráadásul a belém zuhant bolyongó, nyugtalan csillag is végre megtalálta helyét. Igaz, hogy a következő tanítási nap kezdetén szemeim továbbra is lázas izgalommal keresték szívem szökeségét. Örömemre, ő az ajándék kulcstartótát forgatta kicsinyke kezében.

Azt mondják, az első szerelem törekény, mely lengő hintaként, színes pillangóként röppent a magasba a fényárban megfürödni. Elfeledni lehetetlen. „egykor majd a késő bácsikák is azt motyogják: be szép volt, be szép!”

(Miroslav Antić: Első szerelem)

Kiss Szilveszter, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Kedves Pajtások!

Talán közeleg már a tavasz, és meghozza a jókedvet. Engem az is felvidített ezen a héten, hogy sok-sok szép fogalmazást, verset sőt rajzot küldtetek a Rügyfakadásnak.

De nézzük, mi került a mai számba? Először is **nőnap** köszöntők. A dolgozó nők ünnepén azokat a nőket köszöntjük írásaitokkal, akik a munkahelyükön és otthon, a házimunkában is helytállnak, a családjukért mindent megtesznek. Nagy Eleonóra édesanyja még a sajtókészítést is magára vállalja, így Eleonóra interjút két jó sajtoreceptet gazdagítja.

A tél még a Rügyfakadásban sem búcsúzott el tőlünk véglegesen, és a hangulatos „**Téli kép**”-be még beleillik a nagy hozzáértéssel meggye kis nosztalgiával megírt „**Disznótör**” is.

És a szerelem? Az biztos, hogy Bálint-nap után is időszerű. Elég, ha a napsugár megcsillan egy szöke hajtincsen, és **Kiss Szilveszter** érzelmek pillésszárnynon röppennek a csillagokig. **Hubacsek Violetta** fogalmazásában az érzelmeket józan ésszel próbálja fékezni, de vajon sikerül-e? Bevallom, latolgattam, a két írás közül melyiket válasszam a mai Rügyfakadásba, végül rájöttem, mindkettőnek itt a helye.

S mint a levél elején említettem, a következő számba is lesz bőven miből válogatnom, ezt a következőknek köszönöm:

Ada: Aleksza Annabella, Balázs Patrik, Balog Réka, Barna Júlia, Dér Lilla, Farkas Anett, Gajdos Rita (3 írás), Ginder Tamás, Gömöri István, Hényel Csege, Hényel Csege–Apró Réka, Holló Viktor, Juhász Orsolya, Kazinczy Krisztián, Komáromi Gabriella, Koós Roland, Könyves Regina, Lakatos Ágnes, Lehocki Dániel (2 írás), Lévai Erik, Ludmán Márk, Mészáros Andrea, Móricz Tímea Narancsik Helén, Narancsik Helga, Orcsik Henrietta, Papilion Csilla, Sévity Iván, Sirovica Krisztina, Szabó Ákos (2 írás), Szécsényi Réka, Tóth István, Tóth Teodóra, Valdorf Dávid, Valkó Gréta, Vastag Tímea és Vastag Zolt (2 írás);

Csantavér: Gandis Csongor, Gregus Áron, Juhász Krisztina, Kozma Dániel, Oláh Andrea, Petkovics Viktor, Salamon Andor, Szabó Emília és Turzai Róbert;

Martonos: Fehér Petra és Márki Annamária;

Szabadka, Jovan Jovanović Zmaj iskola: Pető Dávid és 4 rajz küldője: Gólic Attila, Jurcsák Hajnalka, Gyórfi Tihamér, Pető Dávid;

Szilágyi: Asztalos Petra és Tompa Melitta (3 írás);

Temerin, Kókai Imre iskola: Bujdosó Enikő, Csépe Dominik, Fehér Csongor, Gyuga Alisa, Jankovics Bocskovity Éva, Katona Kinga, Nagydai Andrea (2 írás), Pálkás Elizabetta, Pap Imre, Petro Éva, Szűcs Dávid, Tóth Emília és egy névtelen írás;

Torontálvásárhely: Hubacsek Violetta és Kiss Szilveszter.

Legyetek továbbra is ilyen szorgalmasak!

Tomán Mária

Segítség! Szerelmes lettem

A történet a múlt nyáron kezdődött. Éppen a barátnőmmel sétáltunk, amikor találkoztam azzal a fiúval. Nem tudom pontosan, mi történhetett, de másnap már meg is szólított, járnék-e vele? Ezúttal egy kicsit jobban szemügyre vettem az igencsak jóképű és magabiztos srácot. Szöke haj, zöld szem... mit mondjak, nem egy dobni való párosítás! Az első találkozás után gyakran felhívott telefonon, és ha megérezte, hogy rossz a kedvem, olykor még énekelt is, csak hogy felvidítsen. Négy szemközt viszont sohasem találkoztunk. Egészen a következő szombatig. Ekkorra már a barátnőmet is majd szétvetette a kíváncsiság, hogy lehetünk ennyire „régimódiak”.

A randi előtt, bevallom, nagyon izgatott voltam. Ennek ellenére, vagy talán éppen emiatt rendkívül jól szórakoztam, és bármennyire is szerettem volna az ellenkezőjét, a megszabott kimenőt nem léphettem át. Percek, órák, hónapok suhantak el velünk és mellettünk. Majd jött az a bizonyos pont, amelynek átlépése előtt azt hiszem az a legjobb, ha minden tizenéves lány kikéri egy idősebb barátnő tanácsát. Én a testvéremhez fordultam, aki nem utasított el. Jólesett, hogy személyes kérésére, azokat a tanácsokat egy ugyancsak szerelmemverem-be pottyant barátnőmmel is megoszthattam.

Bevallom, szerelmes vagyok, de a dolgok menetével nem tudok mindig egyetérteni. Aki ilyen esetre bármilyen okosat tud mondani, kérem, ne hallgasson! Segítség! Mert én még mindig szerelmes vagyok belé...

Hubacsek Violetta, 7. osztály, Moša Pijade iskola, Torontálvásárhely

Divatos műfaj a horror: elpusztíthatatlan, az optimistábbja azt állítja, hogy megunthatatlan. De ahogy a legtöbb műfajnál, úgy a horrornál is nagyon nehéz meghatározni azt a mozifilmet, amely először rémisztette meg a nézőket. Érdekes azonban megemlíteni, hogy gyökerei az irodalomban (rémdrámák, gótikus regények) és a képzőművészetben(!) kutatandók, a félelem, a rettegés pedig már a több mint százéves filmtörténet kezdetén megjelent a vásznon. Az úttörő a francia monsieur, Georges Méliés volt. Ez az úriember 1896-ban Az ördög kastélya című, mindössze kétperces „nemtudoménmicsodájában” egy vámpírsztorit mesél el. Több filmjében a műfaj jellegzetes figuráit mutatja be: sárkányokat,

MENŐ FEJEK

Egy-egy horror nem gyerekjáték, de a gyerekek örömmel nézik

óriásméheket, szellemeket és csontvázakat. Az 1910-es években a népszerű rémregényeket sorra filmre vitték. Dr. Jekyll, Frankenstein és a farkasember „halálra rémisztette” a nézőket. Aztán a daliás húszas években előretörték a németek. Robert Wiene Dr. Calgarija (1919) felsorakoztatott mindent, ami a műfajra jellemző: erős fények, misztikus téma, szögletes formák, feszültség. Az igazi gyöngyszem azonban F. W. Murnau Nosferatuja volt 1922-ben, amelyben a vámpír már megjárja, ha az első kakasszóra nem menekül le a pincébe. A harmincas években színre lépett a vámpírok vámpírja, Drakula gróf Lugosi Bélával a címszerepben, valamint Frankenstein. A negyvenes években a műfaj népszerűsége csökkent, a stagnálás állapota az ötvenes évekig tartott. A mítosz fölfalta önmagát, mert a filmek egyre silányabbak lettek. A horror összefonódott a sci-fivel, így elvesztette a jellegzetességét. Sok volt az inváziós blöddi. A hatvanas években egy sokkal merészebb generáció vette át az irányítást a stúdiók egyikében-másikában, olyan produkciók kerültek a mozikba, amelyeket David Cronenberg és George A. Romero rendezett. A tabuk lassan mind ledőltek, s már csak nagy nevekkel lehet (Wes Craven, John Carpenter) becsalogatni a nagydéműt a moziba. Láttuk a több helyen betiltott Cápát, A ragyogást, de látunk vacak holmit is. A helyzet most nem reménytelen, a filmművészet ebben a műfajban is képes újítani, s hiába berzenkedünk, ócsároljuk a horrort, visszatásztósága ellenére évtizedek óta az egyik legkedveltebb műfaj.

B. Z.

Horrorvígjáték top 10

10. Tremors – Ahova lépek, szörny terem
9. A gyilkos paradicsomok támadása
8. Vámpírok bálja
7. Terrorbolygó
6. Alkonyattól pirkadatig
5. Gonosz halott 2.
4. Re-Animator – Az Újraélesztő
3. Egy amerikai farkasember Londonban
2. Haláli hullák hajnala
1. Hullajó

Összesített horrorfilm top 10

10. Kedvencek temetője
9. Ómen
8. Az élőhalottak éjszakája
7. Halloween: A rémület éjszakája
6. A texasi láncfűrész mészárlás
5. A ragyogás
4. A dolog
3. Alien – A nyolcadik utas: a halál
2. Az ördögűző
1. The Evil Dead – A gonosz halott

Banán

- Mi ez a zsvaj, gyerekek?
- Állatkertet játszunk.
- És miért hívtatok?
- Tudod, nagypapa, mi vagyunk a majmok, te meg a jószívű bácsi leszel, aki bánánt hoz nekünk.

Inkább láma

- Andriska az állatkertben sétál a mamájával. Hallják, amint az egyik fülemüle különösen szépen énekel.
- Kisfiam, szeretnél te is olyan szépen énekelni, mint a fülemüle?
 - Nem, anyu, én inkább olyan nagyot és messzire szeretnék köpni, mint a láma.

Sótartótöltés

- Az anya megkéri lányát:
- Kislányom, légy szíves töltsd meg a só-tartót.
 - Eltelik egy óra.
 - Mit piszmogsz? Még mindig nem vagy kész?!
 - De anyu, tudod milyen nehéz ezeken az apró lyukakon átnyomkodni?

Segíthetek?

- Mit csinálsz, nagymama? - kérdi a hároméves kislány.
- Nem csinálok semmit...
- A kicsi szeme felcsillan:
- Segíthetek?

A gombért

- Az óvodáskorú kisfiú szeret gombozni. Megtetszik neki a mama kabátgombja, és így szól az édesapjához:
- Légy szíves, vágd le nekem!
 - Fiam - inti az apja -, ilyen dolgokért én gyermekkoromban akkora pofont kaptam!
 - A gyerek eltűnődik, majd felkiált:
 - Két pofont most is kibírsz!

A bőre

- Azt kérdi a tanító az iskolában:
- Ki tudná megmondani, melyik a ló legfontosabb része?
 - Pistike jelentkezik.
 - Tanító úr kérem, a bőre.
 - Eredj már! Miért pont a bőre?
 - Mert az tartja össze az egész lovat.

A legnagyobb hazugság

- Megy egy férfi az utcán, és látja, hogy három gyerek egy kutyát rángat ide-oda. Odaszól nekik:
- Gyerekek, miért bántjátok azt a szegény kutyát?
 - Most találtuk, és nem tudtuk eldönteni, ki vigye haza. Aztán rendeztünk egy versenyt, ki tud nagyobb hazudni, de mindenki azt gondolja, ő mondta a legnagyobbat! - mondja az egyik gyerek.
 - Ez butaság gyerekek! Hazudni bűn!
 - Amikor én gyerek voltam, akkor sosem hazudtam!
 - A három gyerek elgondolkodik, majd a legkisebb megszólal:
 - Oké, fiúk! Ő nyert, adjuk neki a kutyát.

Iskolában

- Diák a tanárhoz:
- Tanár úr kérem! Én nem érdemlem meg ezt az egyest.
 - Egyetértek vele fiam, de sajnos ez a legkisebb jegy, amit adhatok.

Farsang

- Farsang van az iskolában, és a tanár néni végignézi az osztály tanulóit, minek öltöztek be.
- Zolikán korona van, meg palást, ő biztos király. Juliskának szárnyai vannak, meg varázspálcája, ő biztos tündér.
 - Odaér Pistikéhez, aki mindig valami hülyeséget talál ki, látja, hogy egy nagy csillag van a fejére ragasztva, és egy kötéllel egy hatalmas csavart vonszol. Megkérdezi:
 - Pistike, te mi a jóistennek öltöztél?
 - Én vagyok a csillagfejű csavarhúzó!

Milyen időben van?

- A gyerekek az iskolában az igeragozást tanulják.
- Kovács, ha azt mondom, én ajándékozom, te ajándékozol, ő ajándékozik, akkor az milyen időben van?
 - Úgy karácsony táján!

A puskázó

- A tanár osztja ki a dolgozatokat. Az egyik diák padjánál megáll.
- Remélem, most utoljára kaptalak rajta a puskázáson!
 - Én is...

- Szerencsés lábtörést!

- Nekem nincs pénzem drága siutakra!

Persze

Nyelvtanóra. A tanár magyarázza a tagadást.

– A magyarban a kétszeresen negatív állítás negatív. Az angolban viszont a kétszeresen negatív állítás pozitív. Nincs azonban olyan nyelv, ahol a kétszeresen pozitív állítás negatív lenne.

Mire hátulról egy hang:

– Aha, persze.

A fogkrém hossza

– Apa, tudod mennyi fogkrém van még a tubusodban?

– ???

– Most mértem meg, pontosan öt és fél méter.

A hiányosság

Biológiaórán a tanár arról mesél, hogy milyen tökéletes a természet rendje:

– Ha valamelyik érzékszervünk nem tökéletes, annak hiányosságait a többi pótolja. A vakoknak például amennyivel gyengébb a látásuk, annnyival fejlettebb a tapintásuk. Ki tud hasonló példát?

– Az én nagybácsikám sánta – jelentkezik Móricka –, és amennyivel rövidebb az egyik lába, annnyival hosszabb a másik!

Ijesztgetés

Bizonyítványosztáskor Mórickát kérdezik a szülei:

- Na, mutasd a bizonyítványod!
- Nincs nálam – feleli Móricka.
- Hogyhogy nincs nálad?
- Kölcsönadtam a padtársamnak.
- Miért kell neki?
- Azzal akarja megijeszteni a szüleit.

A mázli

Pistike rohan az apjához a bizonyítványával:

– Apa, marha nagy mázlid van, jövőre nekem nem kell új tankönyveket venned.

Desszert

Móricka ebéd közben megkérdezi az apukáját.

- Papa, kérsz még egy szelet tortát?
- Köszönöm, kisfiam, nem kérek.
- Rendben van. Akkor most te kérdezz!

Okosabb enged

– Móricka, ne verd már állandóan azt a szerencsétlen Döncikét! Tudhatod, hogy az okosabb enged.

– Tudom, de ő azt állítja, hogy ő az okosabb.

Pampapampapampa

Földrajz órán a tanár:

– Dél-Amerikában a mezőt pampának nevezik.

Egy hang hátulról:

– Ha nagy a mező, akkor pampapampa-pampa.

Alacsonyan jár

Anika nem mer elmenni a kutya mellett. Az édesanyja igyekszik megnyugtatni:

– Édes kislányom, láthatod, hogy én sem félek tőle!

– De te nem olyan alacsonyan jársz, mint én!

Név th-val

– Pistike! Tudsz mondani olyan nevet, amelyet th-val írunk?

– Igen. Margithíd.

Hogy tetszik az iskola?

– Hogy tetszik az iskola? – kérdi anyuka a kisfiát az első tanítási nap után.

– Disznóság az egész! – fakad ki a gyerek.
– Mi csináljuk meg a feladatokat, és a tanító néni kap érte fizetést!

A gengsztergyerek

A gengszter izgatottan várja az iskola előtt a fiát, aki vizsgázik. Végre jön a gyerek.

– Na, mi újság, Bobby? – kérdi a gengszter.

– Büszke lehetsz rám, papa! Egy óráig faggattak, de egyetlen szót sem tudtak ki-szedni belőlem!

Mi a Te apukád?

– Ha az én apukám dolgozni kezd, az embereknek tátva marad a szája.

– Miért? Mi a Te apukád?

– Fogorvos.

A papa tudja a feleletet

Palkó eldicsekszik az osztályfőnöknek, hogy ő és a papája mindent tudnak a világról. A tanár próbára teszi a gyereket.

– Akkor mond meg, hány kilométeres sebességgel forog a Föld?

– Erre a kérdésre a papám tudja a feleletet...

Grimasz

A tanítónő észreveszi, hogy Móricka grimaszokat vág. Rá is szól:

– Fiam nem szabad ezt tenned! Mikor kislány voltam nekem mindig azt mondták, ha grimaszokat vágok, úgy marad az arcom!

Móricka ránéz a tanárnőre és így szól:

– Úgy is maradt!

– Azt hiszem, ez nem a legjobb pillanat, hogy megmondjuk neki, hogy megbukott a vizsgán...

– Hess innen!

Jókai Mór

Egy magyar nábob

(Részlet)

Rousseau sírjánál

Három könnyedén öltözött ifjat látunk az ermenonville-i erdőcske felé haladni. Viseletükben, minden útiás pongyolasága mellett is, észre lehet venni a keresetlen csínt, melyet finomabb ízléshez szokott egyének nem tagadhatnak meg maguktól.

Ifjú magyar főnemes mind a három. Mindháromnak hallottuk már hírét monsieur Griffard-nál, s tudni fogjuk, hogy ama kettő, ki szélrül megy, Magyarországból jött, gyalog utazva be kölcsönös fogadásból, nélkülözésekbeni versenyzés mellett egész Európát. Erős, jelölt arcvonásokkal bír mind a kettő. Az elsőt különösen jellemzik a sűrű, fekete szemöldök s bizonyos szarkasztikus mosolygása az arcnak, mely azonban csak pillanatokra jelen meg, s eltűnik; a másik egy atlétai termetű alak, roppant mell, sűrű fekete haj, merész, tüzes szemek, határozott ajk, mely fölött rövid kis bajusz pelyhedzik; ha olykor megszólal, oly mély, dörgő hangot hallat, hogy az ember meglelt korú férfinak tartaná, arcát nem látva.

A harmadik, ki középen, kettőjük között halad, magas, sugár ifjú, simára borotvált arccal. Viselete egyszerű, arcán semmi kifejezés nem látszik magát jellemezni; hideg, szenvedélytelen nyugalom terül az egészen, ajkain, szemében az a tisztult egykedvűség, mely nők előtt annyi ingerrel bír és oly veszedelmes. Mozdulataiban angolos hanyagság, minden keresett affektáció nélkül, beszéde csendes, egymásból folyó, egyik szónak nem ad sem nagyobb súlyt, sem erősebb hangot, mint a másiknak, s inkább azon látszik lenni, hogy beszédét érthetővé tegye, semhogy szónoki tehetségét bámulassa. Ez azon ifjú, kiről Griffard mondá, hogy Amerikából a harmadik fedélzetten jött.

Csodaképpen hozzátehetjük, hogy mind a hárman magyarul beszélnek, ami, tekintve azt, hogy történetünk ideje az ezernyolcszázhuszonkettedik év, helye az ermenonville-i csalit és személyei magyar főurak – elég okot adhat a méltó bámulásra.

Az ifjak egymást beszéd közben keresztneveiken szólítják; a tüzes, izmos ifjú neve Miklós, ama sötét szemöldű István, a középen levő Rudolf.

A figyelmes szemlélő észreveendé azon körülményt, miszerint haladás közben a három karöltve sétáló ifjú közül az egyik egy egész fejfel mindig elébb jár, míg a másik hátrább, ilyenformán előre-hátra vonva középen levő társukat, ki gyakran kénytelen megállni, hogy a menetrendet helyreállítsa, mely a heves vita közben untalan felbomlik.

Az erdei magányban kissé hangosabb beszédet engednek maguknak; az ermenonville-i erdő nemigen kedvenc tere a divatvilágnak, az

ember beszélhet, vitatkozhatik bárminő fennhangon anélkül, hogy valaki által nevetlennek tartassék.

Egyszerre a bokrokon keresztültörtet egy ifjú alak, s az úton megállva, pillanatokig a halott beszédre látszik figyelni. Külséjéről ítélve a munkásosztályhoz tartozik, fején kerek, lapos sipka, izmos tagját bő kék vászonzubbonny fedi, melyre tarka inggallér látszik kihajtvá.

Az ifjú arcán öröm és meglepetés tükrözi magát, amint a három szemközt jövőt beszélni hallja. Pillanatra habozni látszik magában, de azután elhatározott léptekkel eléjük indul, és megszólítja őket.

– Ah, uraim, önök magyarul beszélnek, én is magyar vagyok.

Az ifjú munkásnak örömkönny csillogott szemében.

– Üdvözlünk, honfitárs – szólott ama dörgő hangú ifjú, barátságosan nyújtva jobbját az ismeretlen elé, s megrázva azt férfiasan, mit társai is követének.

Az ifjú kézműves egészen el volt érzékenyülve, s alig lelt szavakat érzelmei kifejezésére.

– Megbocsássanak, uraim, hogy így önök közé tolakodom, de mióta Párizsban lakom, hét éve már, most hallok először hazám nyelvén beszélni, s az nekem olyan jólesik, de olyan jólesik.

– Hát jöjjön velünk – mondá a középen álló –, ha dolgai engedik, kapaszkodjék valamelyikünk karjába, és beszélgessünk.

A kézműves szerényen látszott vonakodni, mire az ifjak közül az, kit Istvánnak neveztek, karjába ölté kezét, és odavonta maguk közé.

– Nem tartóztatjuk önt valamely foglalatosságtól vissza?

– Nem, uraim, ma ünnepnap van, nem dolgozunk.

Kedves Olvasó Tanulók!

Jókai Mór Egy magyar nábob című regényének azt a részletét olvashatjátok, amelyben három magyar ifjú – a regény aktuális jelene: 1822 – meglátogatja Rousseau ermenonville-i sírját. Hármójuk közül kettő történelmi személyiség: Wesselényi Miklósról és Széchenyi Istvánról van szó. Széchenyi, akinek az idén jelöljük halála 150. évfordulóját, számos irodalmi alkotás hőse, szereplője, számos vers idézi szellemét és jelentőségét. Maga többek között a *Hitel* című művével nyitott új utakat a magyar szellemi élet alakulárajzában. **Illyés Gyula** költeménye is ennek a szellemiségnek állít emléket.

Nézzetek utána annak is, az európai gondolkodás mely szellemi áramlatának és mozgalmának a képviselője volt Rousseau!

Bence Erika

– De tán valamely találkozástól vonjuk el önt? – kérde az amaz futó mosollyal arcán.

– Éppen nem – felelt a kézműves. – Csak úgy szoktam ide kijárni, valahányszor üres időm van.

– Pedig ez nagyon kevés mulatsággal kínáló hely.

– Az igaz, hogy bormérő házak nagyon messze vannak ide, de van itt egy nagy ember sírja, kinek munkáit olvasni nekem többet ér minden mulatságnál, mert úgy vannak azok írva, hogy a legeggyűbb ember is gyönyörködhessék bennök; talán ismerik műveit az urak? Ah, be együgyű kérdés tőlem! Hogyne ismernék ily művelt urak Jean Jacques Rousseau munkáit?

– Ön Rousseau sírját szokta látogatni?

– Az nekem a legkedvesebb emberem. Könyveit százszor keresztüolvastam már, s mindig újabb szépséget találok bennök; óh, milyen igaz minden szava, sokszor tapasztaltam már magamon, hogy mikor valami nagy gond volt fejemben, valami eset nagyon bántott, elővettem Rousseau-t, s úgy megcsendesítettem, ha olvastam. Így ünnepnapokon ki szoktam ide járni, s az egyszerű emlék alá, mely tiszteletére emeltetett; leülök, előveszem könyvét, és olyankor úgy tetszik nekem, mint ha ővele magával beszélnek. Már korán reggel kijöttem, most visszatérőben vagyok.

Rudolf hidegen szólott közbe, egészen más irányt adva a beszédnek:

– Minő hivatás tartja önt Párizsban?

– Munkás vagyok, uram, asztaloslegény Gaudcheux atelierjében, ha azon járnak önök, ne restelljék megtekinteni azon díszműmintákat és egy gót ízlésű templomfelszerelést, mely a kirakatban látható, azokat én rajzoltam.

– Miért nem iparkodik ön saját ébelségment-hoz jutni?

A kézműves öntudatlan felsóhajtott.

– Nem akarok Párizsban maradni, uram; visszamegyek hazámba.

– Haza Magyarországra? Tán rossz dolga van Párizsban?

– Jobbat kívánni sem lehet. Mestereim becsülnek, fáradságomat jól fizetik, az ember megszereti itt mesterségét, mert az örökké változó divat csaknem művészetté emeli azt; csupa gyönyörűség mindennap valami új, valami pompás darabon dolgozhatni, abban kitüntethetni az embernek tehetségét; de én mégsem maradhatok Párizsban, hanem hazamegyek; pedig tudom, hogy ott nem fogok sem hercegi díszágákat, sem templomi karzatokat dolgozhatni, mert az ilyesmit nem bízzák magyar nevű emberre. Tudom, hogy szegénységgel fogok küzdeni, s ha azt akarom, hogy élhessek, parasztlócákat leszek kénytelen faragni, meg tulipántos ládákat, mert magyar mesterembertől nem várnak egyebet; de én azért mégis hazamegyek.

– Tán rokonai vannak otthon? – kérde Rudolff.

– Senkim a jó istenen kívül.

– Akkor mégis megfoghatatlan, hogy a jóleltől elkívánczik.

– Oktalanság biz az, uraim, és én magam sem tudom magamnak megmagyarázni. Csaknem gyerek voltam még, mikor hazulról elszakadtam, s azóta sok idő lefolyt, de mégis, ha eszembe jut, hogy az a nép, amelyik az én nyelvemet beszéli, száz meg száz mérföldnyire van hozzám, és én nem lehetek közöttük, kiesik a könny szememből, és én nem tudom elmondani, hogy micsoda érzés az. Legyenek csak az urak hét esztendeig távol hazájuktól, akkor majd megtudják, hogy mi az.

Szegény bohó fiú! Azt gondolta, hogy minden ember úgy érez, ahogy az asztaloslegények!

István odafordult Rudolffhoz, s odasúgva mondá:

– Látod ezt? Ha ti csak egy századrészt éreznétek ennek!

Rudolf vállat vonított, fogai közt mormogva:

– Irigylésre méltó érzélgés.

Eközben egy keresztúthoz értek ifjaink, s ott tétovázva álltak meg, nem tudva, melyik felé induljanak.

– Ah, hiszen ifjú barátunk járatos e vidéken – szólt Miklós, ki legszabadelvűbb volt a baráti szóosztogatásában. – Lesz ön szíves bennünket útba igazítani. Mi is Rousseau sírjához indultunk.

Az ifjú kézműves nem rejthette el meglepetését.

– Önök is a jegenyefák szigetére szándékoznak?

– Ön csodálkozni látszik.

– Mert az igen elhagyatott hely, egy bölcsnek a sírja, akit nagyon kevesen látogatnak. De igen örülök rajta, hogy önök is megemlékeztek róla; az egész francia földön csak ezt fogom sajnálni, hogy magammal nem vihetem. Ma már voltam ott egyszer, de szívesen visszamegyek újra. Egész a sírig ugyan nem mehetünk, mert az körös-körül van mocsárral, hanem átellen-

ben van egy jókora domb, melyen valami régi templomforma áll, annak egy oszlopára szintén fel van jegyezve Rousseau neve, s oda felállva éppen ráláthatunk a bölcs sírkövére.

Az ifjak szívesen fogadták az ajánlatot, s megindultak a sűrű bozótta vált csaliton keresztül a gyalogutakkal ismerős legény nyomán, ki meg-megállt, nem akarva elhinni, hogy a háta mögött jövők tudjanak oly erősen sietni, mint ő.

Végre kitűnt a domb, melyen a Montaigne tiszteletére épült kisded templom látszik, melynek hat oszlopára egy-egy filozóf neve van bevésve, köztük Voltaire, Montesquieu és Rousseau. Az épület félbe van hagyva, sohasem volt kész, tán azért nevezték bölcsesség templomának.

Szemben e halommal látszik azon kisded tér, melyet jegenyefák szigetének hívnak, ott a rezgő lombú fák alatt fehérlik a bölcsnek sírja; egy magas köobeliszk az egész, ráírva e szavak:

„Itt nyugszik a természet és igazság férfia.”

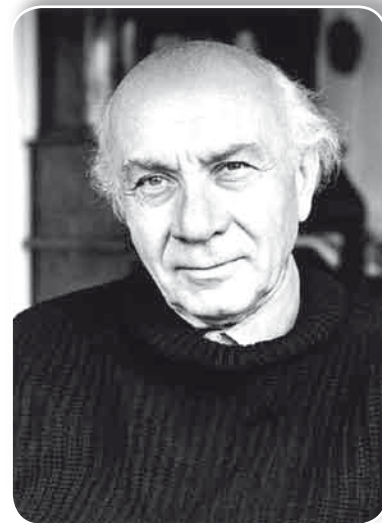
Nem csoda, hogy oly elhagyatott a sír, az igazság rossz ajánlólevél.

De a természet pártul fogta legkedvesebb emberének sírját, a virág sohasem szárad el rajta, s körös-körül zöldülő bokrokat növeszt, mintha egészen el akarná azt foglalni magának.

Montaigne emlékéhez érve, ahonnan a sírra lehet látni, a kézműves búcsút vett a három magyar ifjútól, neki még Párizsba kelle visszatérnie, azzal érzékenyen megszorítva társai kezét, s anélkül, hogy neveik után tudakozódnék, eltávozott számtalanoszor visszatekintve útjából.

– Én valami oly csüggettséget érezek magamban – szólt István, ahogy a kézműves eltávozott. – Nem tudom, e fiú szavai költötték-e azt bennem, vagy e rideg magány, melyet egészen másképpen képzeltem magamnak? Én az ermenonville-i virányt egy derült tájnak gondoltam, virágzó bokrokkal, csörtető folyam közepén kis szigetekskével, hová csak najádok és tilinkós faunokat kell képzelni, hogy előttünk álljon Tempe völgye, s íme, látunk itt egy kávéval és vízi tulipánnal benőtt mocsárt, melynek közepén egy művészietlen alakú fehér kő látszik, a legkevésbé festői, fekete nyárfák alatt.

– Egykor olyan volt e vidék, aminőnek magadban képzeléd – mondá Rudolf, leheveredve a fűbe, míg Miklós az emlék feliratait jegyezte tárcájába –, virágos Tempe-völgy, melyből még a najádok sem hiányzottak, Párizs galant hölgyei által képviselve, s Rousseau sírjához két kis vízágon keresztül apró csónakokon lehetett eljutni, ami nagyon alkalmas hely volt szerelmi pásztorórákra; hanem egyszer nekijött egy felhőszakadás, elhordta a kis patak martjait, elöntötte vízzel az egész síkságot, s azóta mocsár van körös-körül, és azóta nem látogatja Rousseau sírját más, mint a békák, kik Homer óta nagy barátjai a költészetnek, néhány küllönc routier, kinek erre is ideje jut, s vagy egy asztaloslegény, aki az Új Heloïse-t olvassa. Ez hivatása minden tudósna a föld alatt. Boldog barbárok ti, kiknek nincsenek tudósaitok!

Illyés Gyula

Széchenyi hídja

Hány könyvet írt! És valamennyinél többet ér

ez a híd. Hogy él!

Egy mondandón, mit nem papírlapokra

bízott, ki észbe fogta

és létre hozta,

egy derék eszmén járok át naponta.

Napi örömöm ez a jó

anyagba burkolt közölnivaló.

Vigaszmom

lépnem e szép értelmű sok vason.

Egész mozgó testemmel olvasom.

Kézzelel érinthetek egy győzedelmet.

Ledönthették, amit ő megteremtett.

Akár a jó fa, többől újraserkedt.

Egész lényemmel értek valamit,

valami boldogító igazit;

így szól a szívhez:

dehogy hal meg a gondolat!

míg ember él a nap alatt,

itt mindig híd lesz!

Egy eszme itt

látod örökre működik,

mint csoda óra.

Pedig

csak ember volt – hány elbukás tudója! – a földhúzója.

Mit kellene tudnia az Apple iPadnek? (De nem tudja)

ban, 3G-vel és anélkül kínálja az iPadet, ami a térkép- és helymeghatározó funkciók teljes kihasználására vágyó felhasználóknak a készülék alapján felül további 130 dollárjába kerül; ez az ára a GPS chipnek és az AT&T 3G-s hálózatahoz való hozzáférésnek. GPS nélkül csak hozzáfőtőlegesen működhet a helymeghatározás-funkció.

Az iPad képes lejátszani a 720p-s HD-videókat, de maximum 576p minőségben tudja kivetíteni a mozgóképet, azaz nem használható bemeneti eszközként a HDTV-khez, legalábbis ha a legjobb minőség elérése a cél. A képernyő felbontása 1024x768 pixel, ami a hagyományos 4:3-mas arányt követi, ám a széles képernyőre optimalizált tartalmak (filmek) lejátszásakor ez azt eredményezi, hogy a kép nem tölti ki az egész képernyőt, alul és felül fekete csíkok maradnak lejátszás közben.

Összegezve: az iPad nem egy rossz készülék, ám hiányzik belőle néhány alapvető funkció, amelyek nélkül nem nevezhető teljes mértékben webképes eszköznek. Kérdés, hogy a fenti szempontok milyen mértékben befolyásolják a fogyasztókat, hiszen az iPad egy tetszetős, újszerű szórakoztatóelektronikai eszköz, ezért a felhasználók nagyobb része szemet hunyhat a hiányosságok felett. A Solutions Research Group Consultants (SRG) piackutató cég a bejelentés előtt egy nappal készített egy felmérést, amiből kiderül, hogy az USA-ban élő fogyasztók 63 százaléka érdeklődik a készülék iránt, 21 százalékuk pedig már a megjelenés előtt különösen elkötelezettnek vallotta magát. (A csoport egy ezerkétszáz mintát alapján dolgozott, a felmérésben 12 évesnél idősebb személyek vettek részt.) Ezek a számok magasabbak, mint az iPhone bejelentésekor mért adatok.

Az Apple nemrég bemutatta régóta várt táblagépét, az iPadet. A 9,7 hüvelykes, érintőképernyős készülék sok szempontból hasonlít az iPhone-ra, néhányan már meg is jegyezték, hogy kis túlzással az iPadben a népszerű telefon láthatjuk viszont nagyobb változatban. Az eszköz elsősorban weboldalak böngészésére, levelezésre, elektronikus könyvek (e-bookok) olvasására, multimédiás tartalmak megjelenítésére/lejátszására és játékokra alkalmas (nemrég a Jó Pajtásban is bemutatottuk képességeit), ám a hogyanok kapcsán felmerülhet néhány nyugtalanító kérdés. Íme egy lista arról, minek kellett volna még bekerülnie a tabletbe ahhoz, hogy ne csak tetszetős kialakítása és az újdonság ereje miatt legyen vonzó a felhasználóknak.

Az iPadben nincs beépített videokamera.

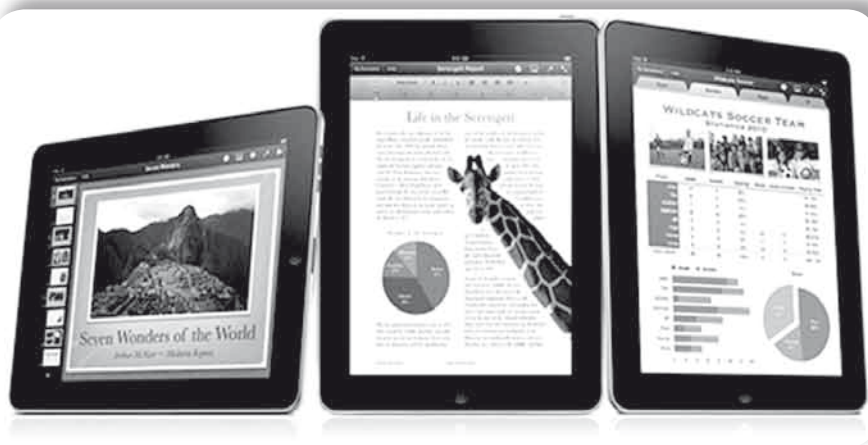
A készülék hardvere, képernyője, 3G- és Wi-Fi-támogatása lehetővé tenné videobeszélgetések lebonyolítását, ám videokamera hiányában ez lehetetlen, pedig a kommunikáció ezen formája ma már igen elterjedt a felhasználók körében. Griffiths szerint az Apple direkt hagyta ki a videokamerát, hogy az iPad következő, 2.0-ás változatában újdonságként jelenthesse be. Másrészt nem akar konkurenciát teremteni saját Mac laptopjainak, így viszont a felhasználók kénytelenek lesznek váltogatni a két eszköz között, ami felveti a kérdést, hogy vajon szükség van-e egyáltalán a tabletre.

Az iPaden nem lehet egyszerre több alkalmazást megnyitni. Ez azért probléma, mert a felhasználók többsége már megszokta, hogy munka vagy akár szórakozás közben egyszerre több programot futtat, és váltogat az ablakok között, annak függvényében, hogy éppen mire van szüksége. Az iPad esetében erre nincs lehetőség; ha szükség van egy má-

sik alkalmazásra, újra és újra be kell zárni és meg kell nyitni a programokat. Az újságírók úgy vélik, a készüléknek nem Mac OS X-szerű multitaskingra lenne szüksége, de két-három alkalmazás egyidejű futtatása praktikus lenne a felhasználóknak.

Az Apple szerint az iPad a webre született, mégsem támogatja a Flash-t, ami azért probléma, mert a Flash ma már a legtöbb honlapon jelen van, ha máshogy nem, bannerek, animációk és egyre inkább alkalmazások formájában. Mindez a prezentáció során is kiderült, amikor Steve Jobs egy olyan weboldalra navigált, ahol egy felirat jelezte, az eszközről hiányzik Flash plugin, így a website egy része üresen maradt. Egy jó netbook – ami teljes mértékben támogatja a Flash-t – olcsóbb a legerősebb iPadnél.

Az újságírók az iPad specifikációi alapján úgy vélik, a táblagépben ugyanaz a 3G chip dolgozik, ami az iPhone-ban, ami azt jelenti, hogy csak a drágább modellekben lesz GPS-támogatás. Az Apple ugyanis két változat-

HOROSZKÓP

KOS

Szinte nyomasztóan nehéz feladatot vállalt magadra. Ezenkívül még fáradt is vagy, vagy egyszerűen csak túlérzékeny, mert minden apróság miatt felhúzod magad. Az indulataidon is könnyedén úrrá lehetsz, és a legbonyolultabb feladatokat is egyszerűen megoldod. Nem is fog elmaradni az eredmény. Talán annak köszönheted mindezt, hogy bölcsként uralkodsz a kaosz felett.

BIKA

A következő napokban talán véget ér egy kapcsolatod. Ha ez történik, te akkor sem bánod, tudod, hogy jól döntöttél. Azt sem bánod, hogy annak idején belementél ebbe a viszonyba, hiszen csak így tudhattad meg, hogy összeilletek-e. Válságban lévő barátod tanácsot kér tőled.

IKREK

Sok minden világosabb lett azzal, hogy tisztáztál néhány félreértést. Megbeszélted azokat a problémákat, amelyeket az elmúlt hetekben igyekeztél nagy előszeretettel a szőnyeg alá söpörni. Érthető, ha ezek után kiegyensúlyozottnak érzed magad. Jó kedélyed is hozzájárul ahhoz, hogy ég a kezed alatt a munka, és a dicséret sem marad el.

RÁK

Ha most vagy az elkövetkező hetekben egy új érdeklődés, terv vagy egy új személy lép az életedbe, érdemes elgondolkodnod, hogy ez egy fontos törekvés vagy fontos személy. Figyeld az álmaidra! Nem kell azonnal az álmoskönyvet böngészni, inkább próbáld összefüggésbe hozni félelmeiddel, vágyaiddal!

OROSZLÁN

Most igen kedvező lehetőségek bukkanhatnak fel, ha jól figyelsz. Ha szeretnéd az élet majdnem minden területén sikerülhetnek a változások. A nagyon jó lehetőségeket egy kicsit feszültebb légkör követi. Ez azt jelenti, hogy változatlanul jó lehetőségek leselkednek rád, csak éppen a saját belső átmeneti feszültségeid vagy kevésbé jó hangulataid miatt nem veszed észre azokat.

SZÜZ

Nem csoda, hogy most olyan kellemesen érzed magad, hiszen harmonikus kapcsolatod légköre sok kellemetlenséget elviselhetővé varázsol. A múltból előbukkan valaki, aki kérdőre von egy elfelejtett ügy miatt. Nyíltan válaszolj neki!

MÉRLEG

Ha véletlenül egy kis vitára kerülne sor, ingerültség nélkül meg tudod beszélni. Összességében ez a hét szerencsés lesz. Mintha a hét végére egy jótékony szellő elfújná a rossz hatásokat, amelyek az előző időszakban bosszúságot okoztak.

SKORPIÓ

Elvonultak a felhők a fejed fölül, lassan ki-süt a nap. Csupa mosoly, ragyogás az arcod. Végre a környezeted is fellélegezhet, nemcsak te. Most derűsebb periódus következik, használd ki minden percét. Az azért nem árt, ha testvéreidet, rokonaidat távol tartod a magánéleteredől. Csak annyit köss az orrukra, amennyi elkerülhetetlen, és csak abba engedj beleszólást, amiről azt gondold, hogy minden mindegy.

NYILAS

Légy tisztában az érzéseiddel. Sportolj! Bármelyik sport hasznos lehet, természetesen az a legjobb, amit élvezel is. Versengeni szerető barátod erőpróbára hív, ami miatt nagyon izgulsz. Bízol önmagadban, és határozottan küzdesz a megérdemelt sikerért.

BAK

Ez a hét meglehetősen kedvező tendenciát mutat a szerelemre. Azok is, akik eddig nem a szerencse, hanem a szerelem istenét ostromolták kéréseikkel, kapnak egy kis lendületet, hogy belevágjanak végre valamibe, amiről már régóta csak álmodoznak.

VÍZÖNTŐ

A bolygók a héten melletted állnak, bizakodóvá, vidámmá sőt energikussá tesznek téged. Életedbe betoppanhat egy nagy, érdekes fordulat, ám, hogy ez valójában milyen lesz, csak személyes horoszkópod árulná el. Az azonban teljességgel bizonyos, hogy valahogy megsűrűsödnek körülötted az események, és mozgalmasan telnek a napok.

HALAK

Népszerűséged nagy léptekben megugrik. Nagyszerű ötleteiddel másoknál is sikert arathatsz. Ez főleg akkor érvényes rád, ha írsz vagy verset költesz. Találkozókon, megbeszéléseken vonzó tudsz lenni. Ragyogó alkalom kínálkozik, hogy most megtaláld az igazit. Ez a hét igen romantikusra sikeredhet, persze a többi életterületre sem panaszkozhatasz.

Hat dolog, amit az olimpikonoktól megtanulhatunk

Az olimpiai atléták inspirálhatnak bennünket megszállott fegyelmességükkel és természetes tehetségükkel, amint rekordokat döntögetnek, egyre gyorsabban, magasabban, és távolabb jutva. Lelki bátorítást nyújthatnak mindannyiunknak, hogy újabb kihívások elé nézzünk.

Az olimpia mindannyiunk számára az emberi határok lehetőségeinek feszegetését szimbolizálja. Ha a legmagasabb szinten szeretnél teljesíteni, utánozd azok stratégiáját, akik a topon vannak.

1. Állíts fel egy célt, és oszd fel!

Az olimpiai szintű atléták 4 éves folyamat során edzenek, a következő aranyukért. Miután megvan a cél a medál elnyerésére vagy egy világrekord felállítására, az atléták az edzői a folyamatot kisebb feladatokra bontják és időintervallumokra kisebb célkitűzésekkel, amik az egész folyamatot végigkísérik.

Például, ha azért edzel, hogy formába kerülj egy túrázóversenyre, először talán meg kellene céloznod a napi 5 kilométer sétát az első két hétben, és feltornáznod 10 kilométerre a 10. hét végére. Oszd fel, és rájössz majd, hogy a cél, ami elérhetetlennek tűnik, megvalósítható.

2. Kondicionálás

Az olimpikonoknak páratlan képességeik lehetnek, de más eszközökhöz is folyamodhatnak az aranyhoz vezető úton. A kondicionálás csökkenti a „túledzés” kockázatát és segít elkerülni a sérüléseket is. Az izomtelsítményt is fokozza, és stimulálja az elmét, így nem fogsz unatkozni a túl sok ismétlés miatt.

A kondicionálás azokhoz a sportokhoz való előkészüléskor is fontos, amiket nem tudsz mindennap űzni. A túra előtti hónapokban készülj elő úgy, hogy edzőterembe mész, és a kevésbé extrém erősítő edzésekre koncentrálsz.

3. Edzés másokkal

Az olimpikonok nem egyedül edzenek, és nem csak olyanokkal, akik ugyanolyan képességi szinten vannak.

Nemcsak a verseny szellemét és a bátorítást érzed majd, ami a motivációd az egekben tartja, az edzés szempontjából is vannak előnyei, ha mások is csatlakoznak, akik más szinten versenyeznek.

4. Alkoss csapatot

Az olimpikonok nincsenek abban az illúzióban, hogy képesek maguk véghezvinni a dolgukat, és neked sem szabad.

Míg elbűvöl minket a képzet, hogy az olimpiai versenyzők hősök, elfeledjük, hogy mögöttük nagyon sok más ember is áll.

Ismerd fel, hogy neked mi a legjobb, hiszen a segítség különböző formákban áll rendelkezésedre. Ez lehet hogy szemtől szembe történik meg egy edzővel vagy táplálkozási szakértővel, vagy egy chatszobában vitatod meg hasonló gondolkodású emberekkel.

5. Találd meg a motivációd

Lehet, hogy furcsán érzed magad a zenelejátszódát átszellemülten hallgatva, de emlékezz, hogyan tette az aranyérmes Michael Phelps a zenét a mentális előké-

születei részévé, Lil Waynt hallgatva vízbe ugrás előtt.

Tedd magadévá Phelps lejárású listáját inspiráció nyeléséhez.

Az idegességedet kimerítheted azzal, ha megtalárod a módját annak, ami a legjobban motivál, legyen az akár zene, a sikered elképzelése vagy egy megnyugtató beszélgetés az edződdel.

6. Vedd fel az olimpiai hozzáállást

A legtöbbünk számára a feladataink, családunk, személyes dolgaink azt jelentik, hogy nem tudunk annyi éber órát áldozni edzésre, mint amennyit egy világ bajnok tehet. De az alatt az idő alatt, amikor nem edzel, átveheted egy olimpikon mentalitását, elérni, hogy az adott órá csak rólad szóljon egy teljes állású atlétára koncentrálni. Az eredmények buzdítóan hatnak majd.

Eddz néhány hétig összpontosítva és fegyelmessé, és nézzenek oda, meg fogsz lepődni, mi mindenre leszel képes!

Egy feladat elvégzésének érzése és a büszkeség, ami a legjobb egyéni teljesítményed elérésének érdekében végzett munkából, küzdésből származik, olyan dolog, amit, mindenki megtapasztalhat.

Ötkarikás érdekességek

- Az olimpia mottója: gyorsabban, magasabba, erősebben!
- Az ókorban a játékok mindössze hat napig tartottak.
- Az antik Görögországban nők és rabszolgák nem vehettek részt a versenyeken.
- Az ókori olimpiákon meztelenül mérkőztek a versenyzők.
- 1924-től külön téli és nyári olimpiát is tartanak.
- Abebe Bikila maratoni futó 1960-ban Rómában mezítláb futotta végig a több mint negyven kilométeres távot.

Az eredmények javulásának okai

Az orvosi háttér egyre magasabb technológiával rendelkezik, és így kiválasztják a legmegfelelőbb versenyzőket. Fejlődik az edzés technika és az ezekhez szükséges eszközök is.

Nő a fizikai teljesítmény, mert nő a testsúly, és fejlődnek az emberi izmok.

A táplálék minősége is javul, amivel kedvezően befolyásolhatják a sportolók teljesítő képességét (például vitaminok használata).

A 3. c és a 4. c
Kisze Marissal

A farsangvégi osztályfőnöki órán az iskola udvarában a harmadikosokkal közösen elkészítettük a kiszebábút.

Hoztunk szalmát, amivel két papírszapot is megtöltünk. Egyikből lett a teste, másikkól meg a feje. Felerősítettük egy kereszt alakú lécre, majd felöltöttük. Kapott alsógatyát, hosszúnadrágot, pólót. A lányok rajzoltak neki szemet, szempillát, száját, orrot és szeplőket az arcára. A haját harisnyából csináltuk meg.

Szép lett. Le is fényképeztünk vele.
– Sziveri Dániel

Az utolsókat rúgja a kiszebábu

Iskolánkban már évek óta megszervezik húshagyókedden a téltemetést.

Már nagyon vártam azt a napot. Én egy sípot és egy csörgőt hoztam. A Sugárúton megsétáltattuk a kiszebábút, közben éktelen zajt csaptunk. Amikor visszaértünk az iskolaudvarba, elégettük a bábút. Közben csörömpöltünk és azt kiabáltuk, hogy: „Jöjjön a tavasz! Vesszen a tél!” Mi-

Készül a kiszebábu

után porrá égett a bábu, felmentünk az osztályba és elfogyasztottuk az ízletes fánkot. – Molnár Andor

Iskolánkban szokássá vált a kiszebábu elégetése húshagyókedden.

A tanító néni megkért bennünket, hogy készítsünk otthon álarcot, és hozzuk el a téltemetésre a zajkeltő eszközökkel együtt az iskolába. A kiszebábút, akit Kisze Marisnak neveztünk el, még meg is sétáltattuk. Séta közben nagy zajt keltettünk a fedőkkel, lábasokkal, csörgőkkel, sípokkal. A séta után az iskola udvarában elégettük Kisze Marist.

– Elégettük a telet jelképező bábút, jöhet a fánk! – kiáltottam.

Az idén Hajni anyukája és Vukov Johanna nagymamája lepott meg bennünket fánkkal. Degeszre ettük magunkat.

Nagyon jó volt ez a nap.
– Pivárscsik Nikol

4. c osztály, J. J. Zmaj iskola,
Szabadka

Szerintem
mindenkinek marad
még egy-egy fánk!

MIZUJS?

Indul a menet

Ada

A Cseh Károly iskola 6. b osztályának a házi olvasmánya a Toldi. Eléggé érdekes, csak nehéz megérteni, ezért figyelmesen kell olvasni. Nekem tetszik ez a kötet.

A hét második felében sok hó esett. Az osztállyal sokat havaskodtunk. Rengeteg hógolyó talált el. Magyaróra előtt kimehettünk, hogy a frissen esett hóban ugrálhassunk. Sajnos hőembert még nem lehet építeni, de remélem, hogy a jövőben igen.

A 6. b osztály magyarórán a Tüskevárát nézte. Nekem nagyon tetszik. Szerintem a többieknek is, mivel eléggé csendben voltunk. Sajnos, nem tudtuk végignézni, de a tanárnő megengedte, hogy a következő órán is nézzük. – Gajdos Rita

Iskolánkban a szavalóverseny első helyezettje Barna Júlia, a mi osztályunk, az 5. b tanulója lett. – Apró Réka

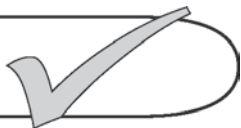
Szabadka

A Đuro Salaj iskola 4. c osztályos tanulói megünnepezték Szent Száva napját. Osztályunkból Jenei Dorina és Romić Márta furulyázott a műsorban. – Jenei Dorina

Nemrégiben került sor a szabadkai közlekedési közvállalat rajzpályázatának eredményhirdetésére. Témája a városi közlekedés volt. Jenei Dorina MP3 lejátszót nyert, Jónás Dániel pedig ajándékcsomagot. – Romić Márta

Egy egészségügyi nővér előadást tartott a pubertáskorról. Sok hasznos dolgot tanultunk. – Párdity Lidia

A negyedikesek május végén Belgrádba kirándulnak. Az egynapos kirándulás 2200 dinárba kerül. – Torma Teréz

Nyíltan vagy diszkréten?

Készséggel kiteregeted, vagy inkább ügyesen eltitkolod az érzelmeidet? Ne hirtelenkedd el a választ. Őszintén felelj a következő kérdésekre.

1. Már kétnapos ismeretség után hajlamos vagy tudatni a szimpátiáddal, hogy szereted?

IGEN

NEM

2. Gyakran kapod magad azon, hogy fűnek-fának meggyónod cselekedeteidet?

IGEN

NEM

3. Osztálytársnőid tudnak-e valamennyi családi titkaidról?

IGEN

NEM

4. A te mobiltelefonszámlád a legnagyobb a családban?

IGEN

NEM

5. Elmeséled mindenkinek, hogy mennyire utáltod a barátnőd szimpátiáját?

IGEN

NEM

6. Osztálytársaid hétfőnként számíthatnak a szombat-vasárnap történetek részletes ismertetésére, beleértve az édesanyáddal folytatott vita elemzését is?

IGEN

NEM

7. A barátaid mindent tudnak rólad?

IGEN

NEM

8. Ha rólad esik szó, leginkább pókerarcúnak titulálnak?

IGEN

NEM

9. Iskolatársadnak halvány fogalma sincs arról, hogy hosszú évek óta szerelmes vagy belé?

IGEN

NEM

10. Az elmúlt esztendőben mindössze egyetlen egyszer sírtál, mégpedig hagypapucolás közben?

IGEN

NEM

11. Érzelmeidről soha, semmi áron nem vagy hajlandó senkivel beszélni?

IGEN

NEM

12. A barátaidnak folyton kérdezzetniük kell, hogy érzed magad, mivel arckifejezésed többnyire semmiről sem árulkodik?

IGEN

NEM

13. Barátaid, ismerőseid megdöbbenének a hírre, hogy bizony nem minden olyan tökéletes az életedben, mint látszólag?

IGEN

NEM

14. Az osztálytársaidnak fogalma sincs arról, hol szilvesztereztél?

IGEN

NEM

Értékelés

Ha az 1.–7. kérdésre több az igen válasz, mint a 8. és 14. kérdés között:

Nyitott könyv

Nem csinálsz titkot érzelmeidből. Még a szüleid is mindent tudnak rólad. Barátaid úgy érzik, bármit szóba hozhatnak, tabutéma nincs. Légy azonban óvatos, kizárólag olyanoknak teregeds ki titkaidat, érzelmeidet, akik képesek és akarnak is titkot tartani, s az információkat nem fordítják ellened. Ne feledd: vannak olyan dolgok, amelyek senki másra nem tartoznak.

Ha az 1.–7., illetve 8.–14. sorszámú kérdésekre azonos számú igen választ adtál:

A diszkréció bajnoka vagy

Tökéletesen tudod, mikor mutasd ki érzelmeidet és mikor rejtse el őket. Környezeted előtt nem titok, miként érzel, de csak néhány kiválasztott ismeri igazi érzéseidet. Csupán megbízható, kipróbált barátokat avatsz be érzelmi életed rejtelseibe.

Ha a 8.–14. kérdésre több az igen válasz, mint 1 és 7 között:

Igazi diplomata vagy

Arcodra sohasem ülnek ki az érzelmeid. Ismerőseid, barátaid szeretik a társaságodat, mert kiválóan tudsz hallgatni, diszkrét vagy. Visszafogottságod folytán igazi profinak tartanak. Vigyázz azonban, mert veled is előfordulhat, hogy kibillentenek egyensúlyodból. Ilyenkor természetesen jól jönne, ha valakit bizalmadba avathatnál. Válassz ki néhány barátot, és próbáld ki, milyen az, ha megoszthatod velük legbensőbb gondolataidat, érzelmeidet. Ha közelebb engedsz magadhoz másokat, és néha tanújelét adod érzéseidnek, embe-ribnek fognak tartani.

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bori Mária!

Én egy 11 éves lány vagyok és engem a szüleim évek óta megakarnak változtatni. Mivel én elég lusta vagyok, és sokat hazudok, ők szeretnék, hogy abbahagyjam a hazudozást, és elkezdjek, mint egy igazi lány, az iskolában figyelni az órákon. Kérlek segíts, mond meg, hogy mit tegyek, hogy békén hagyjanak!

Ani. B.”

Válasz:

Kedves Ani. B.!

Először is ne haragudj, hogy nem élethű a jeligéd, mert a számítógépen nem tudtam megoldani a pici szívet az i betűdön. De ez legyen a legkisebb gond!

Nagyobb gond az, hogy te „lusta” és „hazudozó” szeretnél maradni. Ezek nem olyan emberi tulajdonságok, amelyekre büszkének kellene lennünk és foggal-körömmel harcolni azért, hogy megmaradjanak személyiségünkben. Biztos, hogy vannak neked is pozitív tulajdonságaid, csak éppen ebben a pillanatban nem látod őket. A tény, hogy valamit változtatni akarsz, az is mutatja, hogy jelentkeztél nekünk, és segítséget kérsz. A problémádat is megfogalmaztad már, csak egy kicsit pontosítanod kell.

Először is legyél igényesebb önmagaddal. Figyelj arra, hogy amit kiadsz a kezedből, elfogadható legyen. (Megsúgom: a számítógépem helyesíró programja jócskán kipirosította a leveledet, amikor pontosan, szóról szóra átmásoltam a gépembe.) Azt is tudnod kell, hogy az „igazi lányoknak” és az „igazi fiúknak” is egyaránt figyelniük kell az iskolai órákon, mert akkor a tanulás felét ott az órán elvégezték. A figyelem és a koncentráció nem lányos vagy fiús tulajdonság, hanem általánosan emberi. Ha elhatároztad, hogy mégis változtatasz a dolgokon, megteheted. Vegyél egy A/4-es füzetlapot, és hajtsd félbe. Az egyik oldalára azt a kérdést írd föl: Milyen vagyok?, a másik oldalára pedig: Milyen szeretnék lenni? Mindkét kérdésre 10-10 választ kell adnod. (Vigyázz! Nagyon fontos az őszinteség!) Utána nyisd szét a lapot, és a belső oldalakon (balról) sorold fel azokat a dolgokat, személyeket, erőket, amelyek/akik megnehezítik a dolgodat, vagy gátolnak abban, hogy megváltozz. A másik oldalra kerüljenek azok a dolgok, erők, amelyek segítenek abban, hogy jobb irányba változz, azok a személyek, akikről segítséget kaphatsz az úton, amelyen elindultál (pl. az iskola pedagógusa, pszichológusa, az osztályfőnököd, a kedvenc, megértő tanárod, a szüleid, nagyszüleid stb.). Tudnod kell, hogy a cél, amit el szeretnél érni, mindig jó, pozitív dolog kell, hogy legyen! Utána vehetsz még egy lapot, amelyre felvázolhatod azokat a lépéseket, amelyeket meg kell tenned, hogy elérj a kitűzött célt.

Például:

- Hogy legyőzzem a lustaságot, mindennap 10 percet tornázok, mozgok, ugrálókötelezek stb.
- Naponta nem számítógépezek 1 óránál hosszabb ideig.
- Anyunak mindig igazat mondok! Stb.

Fontos, hogy számodra elfogadható feladatokat sorolj fel, és ne írd olyan dolgokat a listára, amelyekről tudod, hogy biztosan nem fogod őket betartani.

Egyvalamiről sose feledkezz meg: a szülőknek az a feladatuk, hogy követeljenek, korlátozzanak, dicsérjenek, szidjanak, elvárásai le-

gyenek a gyerekeik iránt, hogy neveljék azokat, felkészítsék őket az életre, hogy a lehető legjobb emberek váljanak belőlük. A te szüleid is teszik a „szülői dolgukat”, azért mert a gyermekük vagy, és azért, mert szeretnek téged, mert jót akarnak neked. Ne kérd tőlük, hogy békén hagyjanak, mert az azt jelentené, hogy már nem törődnek veled, hogy már nem szeretnek úgy, mint a gyermeküket. Szeretet, gondoskodás nélkül pedig nem tudunk élni.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves vagyok, és az egyik osztálytársam örülten tetszik. Szoktunk néha beszélgetni, és egy alkalommal elmondta, hogy összejönné velem, de ő inkább a magasabb lányokra bukik. Az egyik osztálytársnőm nemrégiben azt mondta, hogy a fiú mégis megismerkedne velem, de azóta sem történt semmi. Nem tudom, mit tegyek várjak rá, mert azt tanácsolták, hogy adjak neki még egy esélyt, vagy hagyjam a fenébe? Kérlek, adj tanácsot!

Mini M.”

Válasz:

Kedves Mini M.!

Azt hiszem, nagyon nehéz, szorongással, csalódással teli időszakod volt, mert nem mindegy napról napra várni a fiú jelentkezését, és este megállapítani, hogy újra semmi! A kérdés az, hogy nálad elmúltak-e már az iránta táplált érzések. Ha igen, akkor nem lesz gond a másik fiú udvarlásával. Viszont, ha még mindig nagyon vonzódasz hozzá, és még mindig reménykedsz, akkor inkább várj még egy kicsit, és tegyél te lépéseket, hogy tisztázódjanak a dolgok. Pl.: burkoltan hívd el találkára, és ha egy kicsit is gondolkodik, habozik, hagyd a fenébe, mert ez azt jelenteni, hogy mégsem biztos abban, mit is akar tőled.

Az is megeshet, hogy feltűnik a színen egy másik srác, aki nagyon tetszik, akivel szívesen barátkoznál, vágj bele. És mindenféleképpen járj nyitott szemmel, mert sose tudjuk, hol váránk az igazi!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenöt éves vagyok és egy éve járok egy fiúval. Szeretem a fiúmat, de ő lépten-nyomon azzal vádol, hogy megcsalom, és ilyenkor csúnyán összeveszünk. Nagyon rosszul érzem magam, amikor az ártatlanságomat kell bizonyítanom. Nem tudom, mit tegyek? Hogyan győzzem meg, hogy csak őt szeretem?

L. O. V. E.”

Válasz:

Kedves L. O. V. E.!

Nagyon nehéz olyan kapcsolatban lenni és olyanban élni, amelyikben a bizalmatlanság, a vádaskodás állandó jelenség, mert az összéletenergiát arra kell fordítani, hogy stabilá tegyed a kapcsolatot és bizonyítsd az igazadat. Ha ilyen téveszméken alapuló viszonyról van szó, már ilyen fiatal kapcsolatban, legjobb, ha pontot teszel a történetre, bármennyire fájó is, mert ebből semmi jó nem fog kialakulni. Biztos, hogy akad majd még egy-két kedves, vonzó fiú, aki úgy látja és érzi a dolgokat, ahogyan igazából vannak, akikkel jól érezd majd magad és viszonyozni tudják az érzelmeidet is.

Varró Dániel

Túl a Maszat-hegyen

(Részlet)

Most pedig elmondom, gyerekek, hogy a nagy Paca cárral Szembe miképpen szállt Muhi Andris a harmadik á-ból. Ám mielőtt belefognék, megköszörülöm a torkom, És megkérem a Múzsát, hogy búbjára fejmenek Már a komolyság józanító pusziát odanyomja, Mert sem üres locsogás, sem idéltlen gyermeki fíntor Nem passzol súlyos mondandóm horderejéhez, Orrom előtt kopják, kelevézek bökdösik egymást, Vívnak a görbe vasak meg az érchegyü mittudoménmik... Cupp. Köszönöm. Hát így mindjárt más. Lássuk a medvét! Új nap virradt fel. Verebek csiviteltek. A reggel Felhőrpölte az éjszaka barna, hideg kakaóját (Mellé kiflit evett, aranyat, ropogósat – a holdat), Majd beleült puha, kényelmes felhőfotelébe, És megnézte, mit ad ma a tévé, mit mi világnak Hívunk, kék buszokon zötyögő, fura földi halandók. Távol, messzire tőlünk, túl a Maszat-hegyen, ott, hol Túr a ganajturó bogaracska, s a mély pocsolýákban Gondtalanul dagonyáznak a kunkori farkú malackák, Nagy csata készült! Már kivonult lila hadseregével Peckesen és pökhendin a nagy pocakú Paca cár. Jaj, Jöttek a tintapacák marcona arccal a harcba, Oldalukon fityegett két hatlővetű pacapisztoly, És a kezébe folyóstoll volt mindnek – pacahintő, Őrdögi fegyver –, és így indultak vad rohamokra. Szembe velük hősünk, Muhi Andris a síkra Maszat-hegy És Badarország egyesített hadait kivezette; Ők is, ahogy kell, szép katonásan felsorakoztak. Lássuk a sort! Legelő a lovasság (vagy helyesebben Mondva: számárság) egy szem képviselője poroszkált, Nem más volt ő, mint Szósz néne, alatta az őszvér, S mint buzogányt forgatta a kontya fölött a hokedlit. Háta mögött lépdelt, akiért epekedtek a lányok, A kék szemű és daliás Luk gróf düllesztve a mellét, Nagy, mazsoláskuglóf-fülei laffogtak a szélben, És elegáns volt, mint soha még, a cipője kipődrött Őszi levél, és a hőzentrágere is vadiúj volt. Ment urasan, büszkén, odabiccentett a pacáknak Nyájasan elmosolyintva magát, s foga bronza kivillant. Párducként állt lesben a fák tetején a pirosló, Bús vödör, és csak várt sandán, hogy jöjjön az ellen, És a fejükre potyoghasson rutinos potyogással; Ott bicegett a Maszat-hegy öreg pákásza, a koszlott Agg, kit a nép nem alaptalanul nevezett Makulának, Léha Louis de Latiac, Lékvárospulcsiju Edvárd, Orrtúró Artúr mind ott menetelt, és utánuk Sorban a többi derék maszatos lakosok valahányan. Végigpillantott a kerek fejű, hős Muhi Andris Csetlő-botló hadseregén (kiket összetoborzott Egy nap alatt, ami jó sok fáradságba került, mert Minden házba Maszat-hegy szerte betért, s a lakóknak Eljárt egy verbunkost, és elfűjta az ismert „Azta de jól megyen ám a dzsuvas katonának a dolga” Kezdetű dalt, mire föl mindenki beállt katonának), És kerek arcának fellegvárára kitűzve Az önelégültség peckes kis zászlaja lengett. Ám ez nem volt minden! Mert a badar daliákból Álló kettes számú zászlóalj se maradt el

Messze mögöttük – hősünk szívre ható szavalattal Szólította amúgy fegyverbe e gyermeki népet („Talpra, badar!” – ez volt a toborzó versnek a címe). Főnt, a magasban, a halványkék színű égen a Náthás Angol Költő szállt a zsiráfmadarának a hátán, Ő képezte a légierőt, és alatta a Csálé Ment cikcakkban, utána a rendszerető Egyenes jött (Díszlépésben, a térdét orráig fölemelve), S ott volt Turgenyev is maga persze, a nyers modoráról Híres burgonya, és a Valódi Izé meg a Kis Prüntty. Én magam is szívesen részt vettem volna a harcban, Ámde direkt megkért a kerek fejű, hős Muhi Andris, Hogy rejtőzzek el inkább egy pöszmétebokorban, Hé – azt mondta nekem –, Danikám, tedd meg nekem azt, hogy Elbújsz egy pöszmétebokor közepébe, ahonnét Príma kilátás nyílik a küzdőtérre, tudod, hogy Minden csip-csup mozzanatát e csatának, amelyről Száz év múlva is édesanyák hada fog duruzsolni Majd a kíváncsi utókor kosz-ficerézte fülébe, Kis, tehenes füzetedbe zavartalanul lejegyezhesd. Jól van, oké – mondtam neki –, nem gond, bár szívesebben Estem volna el éppen a harc mezején, egy utolsó „Győz a maszat-hegyi forradalom! Hajrá Badarország! Vesszen a gaz Paca!” kurjantással az ajkamon úgy, hogy Közbe bugyog kifelé a szívemből az ifjúi vér, de Hogyha te ezt akarod, hát jó, legyen így, micsináljak. Így hát megtelepedtem az egyik piszkebokorban, És kikukucsáltam sutyiban két ága között, hogy Minden csip-csup mozzanatát e csatának, amelyről Száz év múlva is édesanyák hada fog duruzsolni Majd a kíváncsi utókor kosz-ficerézte fülébe, Kis, tehenes füzetembe zavartalanul lejegyezzem. Mint lejegyeztem bölcs tanítóim okos papolását Hajdan az iskolapadba’ naív tanulócska koromban, Mert bizony én magam is voltam nebuló egy időben. Ó, ti nem is hiszitek, milyen istenien matekoztam, Hogy hintettem a gólokat untig a tornateremben, És hogy imádtak a lányok, a kék szemű, karcsú bokájú, Szőke, vagány, fiúvécében cigiző csajok engem... Ejnye, de azt hiszem, elkanyarodtam a tárgytól eléggé, Nem helyes ez. Térjünk, nosza, vissza a harc mezejére. „Hahahaha, hahahaha, haa! Haha, hahahaha, hahahaha, hahha!” – Gúnyosan így kacagott fel a nagy pocakú Paca cár, és Föl hasa hordójából a lenti szavak bora buggyant: „Kuglifejű Muhi Bandi, sehonai taknyos, az orrod Mások ügyébe ütő, te a hígeszű tökkelütöttek, És a maszatszerető, langyos trutyiban dagonyázó, Lábvízpárti, se-íze-se-búze, se tiszta, se piszkos, Két szék közt csücsülők seregének töpszli vezére, Hát mi a jószágú francot akarsz te a nagy Paca cártól? Add meg most magadat, Muhi Bandi, és akkor esetleg Nem hintem pacaként tele csontjaitokkal a földet!” Így szólt, és nevetett (a pocakja csak úgy le-föl ugrált): „Höhhöhö, höhhöhö, ho! Höhö, höhhöhö, höhhöhö, höhhö!” Erre kerek fejű hősünk öneki válaszul így szólt: „Hagyd a rizsát, Paca cár, te pacák pocakos vezetője, Nagy pocakú hájpacni, te zsarnok, izé, mit akartam Mondani még, nem ijesztettél ám meg, nehogy azt hidd! Jól letaszítalak én a te trónodról, meg a többi, Nem kell itt a szöveg, vágjunk bele gyorsan a harcba.” És kürt harsant, vagy csak a náthás ánglusi költő Fűjta ki orrát, nem tudom én már, mindenesetre Elkezdtek a csatát, aminél soha harciasabb még Nem volt túl a Maszat-hegyen és a Maszat-hegyen innen.

A nőnap megtartása a 20. század elejétől szokás, miután hosszú küzdelmeket követően sikerült a nőknek a férfiakkal egyenlő jogokat szerezniük. Az első komolyabb tüntetés 1857. március 8-án volt, amikor New Yorkban a textiliparban dolgozó nők protestáltak a jobb munkafeltételekért és a magasabb fizetésért. Az I. és a II. Internacionálé egyaránt foglalkozott a női egyenrangúság kérdésével, hirdette a nők jogát a munkához és az egyenlő feltételekhez. Az első nőnap 1909-ben került megtartásra az Egyesült Államokban február utolsó vasárnapján. A következő évben született döntés arról (az Internacionálé kongresszusán), hogy a választójog kivívásának érdekében *nemzetközi nőnap* megtartásra kerül sor minden évben.

Sokszor gondot okoz, mit ajándékozunk anyukánknak, nagymamánknak, ami kicsit különbözik a megszokott meglepetésektől. Ezt az egyszerű krepp-papír virágot és Kalán nénit könnyen elkészíted. Biztos sikert aratsz vele!

Krepp-papír virág

ZSIBONGÓ

Ajándékötletek nőnapra

Szükséges anyagok:

- 1 db 15 cm-es hurkapálcika
- kb. 50 cm hosszú, 0,5 cm széles zöld krepp-papír a szárnak
- kb. 50 cm hosszú, 4,5–5 cm széles színes krepp-papír a virágnak.

Szükséges eszközök:

- olló
- ragasztó.

A hurkapálcika felső részét kb. 1 cm hosszán beragasztózzuk, és a színes krepp-papírt kicsit ráncolva elkezdjük körben ráragasztani. A papír alsó részét, ahogy tekerjük, időnként egy kisebb szakaszon beragasztózzuk. Figyeljünk rá, hogy folyamatosan picit ráncolva tekerjük a virág fejét. Amikor ezzel készen vagyunk, akkor a hurkapálca többi részét zöld papírral vonjuk be. A virág fejének az alsó részét körben beragasztózzuk, és ott kezdjük el a zöld papírt rátekerni. Fontos, hogy ezt szorosan tekerjük, és rézsútosan haladjunk lefelé. Ha a szár végéhez értünk, ott egy kis darabon oda kell ragasztani a papírt.

Kalán néni

Korunk Kalán nénije fiatalos, fekete, sokszínű gyöngyöt és hajgumit visel.

Szükséges anyagok és eszközök:

- egy A/4-es, 250 grammos kartonlap
- szike a kivágáshoz
- ragasztóstift
- vastagabb fekete fonál (makramé)
- egy kisebb fakanál
- fekete akrilfesték és ecset.

1. Rajzold le a Kalán néni arcát, mi is adunk hozzá ötletet.

2. Vágjuk ki a formákat.

3. Készítsünk elő egy darab csomagolópapírt, amit összekenehetünk a fekete festékkel, és fessük le a fakanalat a domború hátoldalán, kívül feketére. A maradék kartonból készíthetsz támasztékot, hogy ne ragadjon le a papírra a kanál.

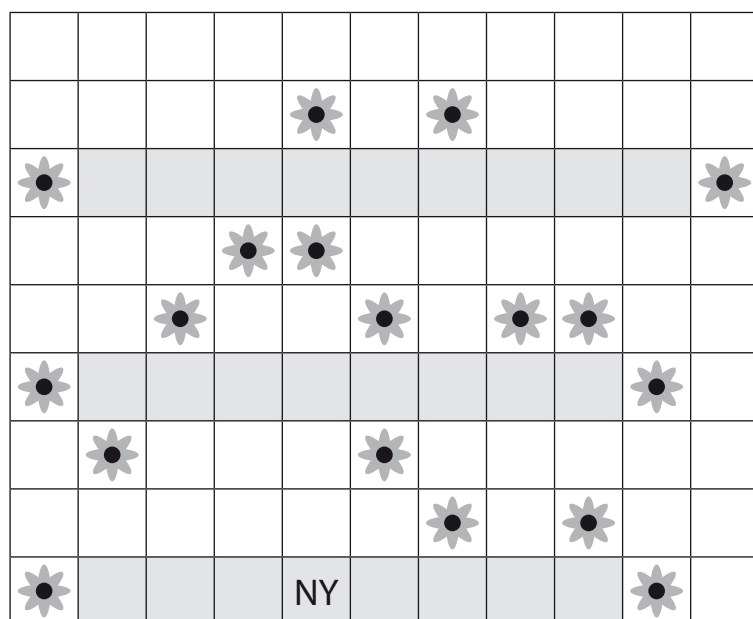
4. Készítsük el a figura haját. Vágjuk szét a fonalat 15-20 centis darabokra, ragasztózzuk be a kanál festetlen fejét és 4-5 szálát összefogva, félbehajtva, ragasszuk a kanálra

úgy, hogy a félbehajtott rész 1–1,5 centiméteres része érintkezzen a felülettel.

5. Folytassuk addig a haj felragasztását, míg körbe nem érünk a kanál fejének felső kétharmadán.

6. Ragasztózzuk be az arc hátulját amennyire csak lehet, és préseljük rá a kanálra. Ha kevés a ragasztó, könnyen elválhat a karton a fonaltól, ezért bányunk durván a ragasztóval!

7. Ha elkészültünk, akár egy vázába is beállíthatjuk Fakalán nénit.

Berakós rejtvény

Az ötéves Pisti odaáll az apja elé:

- Apu, megnősülök!
- Nahát, és kit veszel el?
- A nagymamát.
- De hisz ő az anyám, nem veheted el!
- ...

Pistike válaszát megtudod, ha berakod az ábrába a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: AP, EA, ÉT, DÁ, LA, LÉ, ÍR, ŐS, PÉ, RI, SM, TE.

Hárombetűsek: KIÉ, LAK, MER.

Négybetűsek: ELIO, ELME, ÉRIK, ILIA, KIÉR, LETT.

Ötbetűsek: ALÁÍR, ŐVELE, SERÉNY, TORTA, VISNA.

Hatbetűsek: ELŐLÉP, TORONY, ZAMATE, YPERIT.

Tizenegy betűs: SZÉKELYKEVE.

Betűrejtvények

1

$$\frac{\text{EGY}}{2}$$

2

VI
DDDD

3

J

4

L SZÉL

Skandináv rejtvény (9.)

Mai rejtvényünkben egy sokáig megfejthetetlennek tűnő ősi írásmód megfejtőjének nevét rejtettük el.

			SUGALLAT	999	OLASZ FOLYÓ KISTERMETÜ LÓ	LÉTEZETT KIS KORNÉLIA	KÉMÉNYSEPRŐ IGÉJE I. A.	DÉL ÉSZAKI ORSZÁG	KELET
			SZEN	AFRIKAI ÁLLAM					KÁLÍUM ADOGAT A TENISZBEN
			ÉLNI EGYNEMŰI CSODÁS TÖRTÉNET	RÉGI	NEDVSZÍVÓ PAPIR (ÉK. H.) DUNA NÉMETÜL				MAGYAR VÁROS (ÉK. H.)
				EEE					
						TÖRÖK-ORSZÁG	OROZ BETŰI KEVERVE EGY NÉMETÜL		
CSATTANÓS TÖRTÉNET	OROSZ LOVAS NÉP DSH	MILLIÓ-SZOROS	JAPÁN FŐVÁROS ÉSZAK-AFRIKAI NEMZET			ELGONDOL NEHÉZFÉM			
			50 BŐR	NÉZ BETŰI	NÓRÁCSKA FÉL ÖT!			MAGYAR VÁROS	
A KIRÁLYNÉ NYAKLÁNCÁ CÍMŰ MŰ ÍRÓJA							NORD VAS	G. V. LÉHA EGYNEMŰI	NORVÉGIA
EURÓPAI FŐVÁROS			AUSZTRIA	A 3. ISMERETLEN SUGÁR	UFO BETŰI			KÜSZÖ-NÖVÉNY GRAMM	
	VIDÁM MŰSOR					VÉGE AZ ÉLETÉNEK			

Anagramma

		R		
NY				
				ZS
	R			
TY	Ú	K	Ó	L
	R			

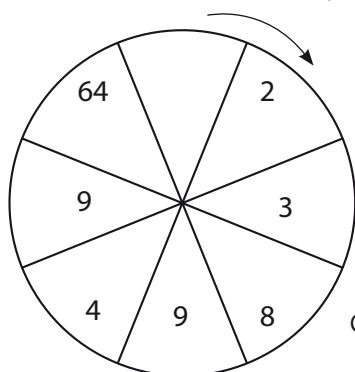
TEHET
SUGÁR
KANYAR
TAKAR
SZÁRAD
NYÁRI
ÉRTEM
MÁSOL
SUGÁR
ORDAS

A szavak betűit rakd más sorrendbe, csak értelmesek legyenek, és írd be az ábrába. A kiemelt oszlopban egy magyar király nevének kell kialakulnia.

Se eleje, se vége

	Ü	S	Z	K	Ö	D	
	R	A	N	Y	Á	S	
	E	T	A	N	U	S	
	K	F	E	J	T	É	
	Y	E	N	Y	E	R	
	U	T	O	G	R	Á	

Pótold a hiányzó betűket elöl-hátul úgy, hogy értelmes szavak alakuljanak ki. A két kiemelt oszlopban a Bánk bán írójának nevét kapod.

Körszámtan

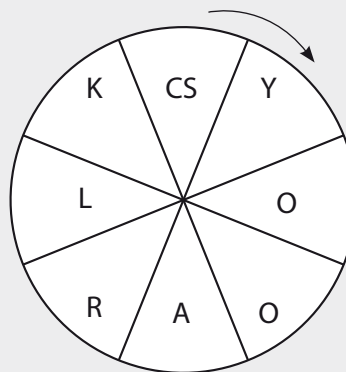
Gondolkozz logikusan!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Körbe-körbe

A betűk egy bizonyos logika szerint követik egymást, ha erre rájössz, már meg is van, mi rejtőzik a körben.

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Kitöltőcske

Vízszintes sorok:

1. Számnév,
2. Iskoláskor előtti intézmény,
3. A kert dísz,
4. Női név,
5. Törlőgumi,
6. Ásítózik,
7. Vadgalamb.

A kiemelt oszlopban egy virágnévnek kell kialakulnia.

A 8. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Egyszerűen meghúzta a vészféket.

Betűrejtvények

1. gyalázat, 2. féltékeny, 3. kabala, 4. eszes

Percekre

Vízszintesen: ebi, uto, lapátol, Ada, óda, darabos, óra, brz

Függőlegesen: eladó, badar, ipara, utóbb, Todor, olasz

Lóugrásban

Mindig elfelejtem kiváltani.

Tréfás anagramma

áramlik

Minirejtvény

Törökkanizsa

Benne van

1. Tisza, 2. Ond, 3. Temes, 4. Bega

A 7. skandináv rejtvény helyes megfejtése

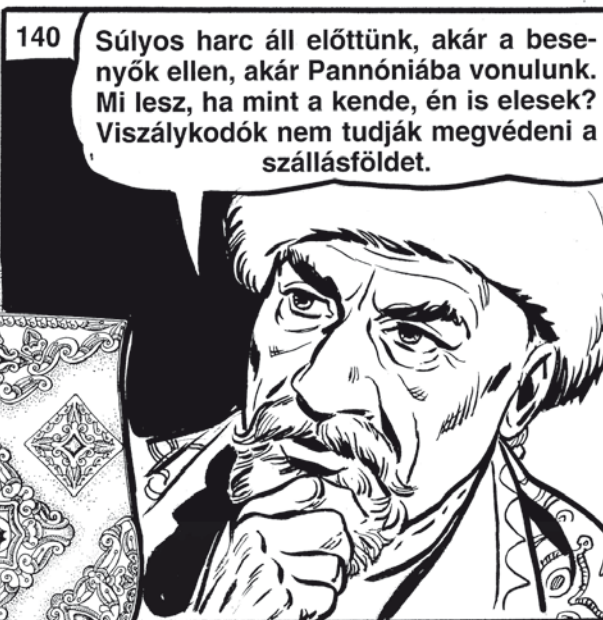
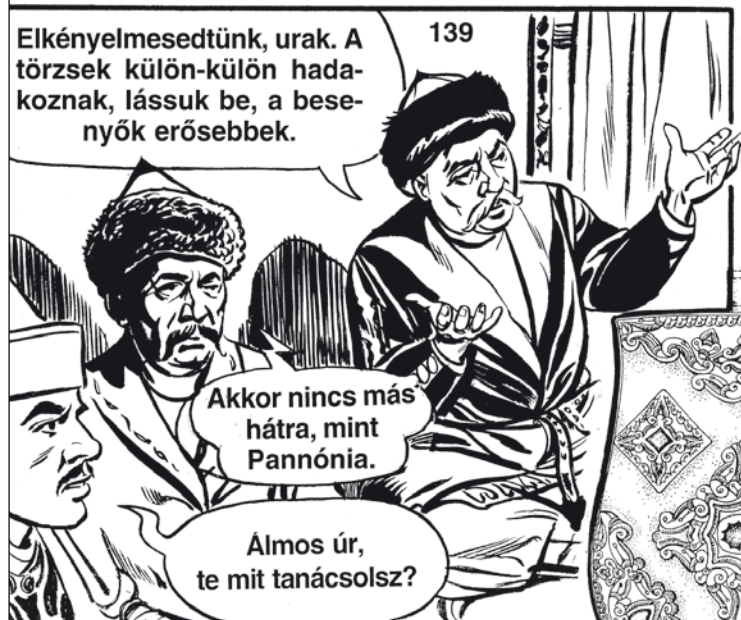
ALEKSZEJ LEONOV, ÜRSÉTA

Könyvjutalmat kap

Jenei Dorina, Szabadka

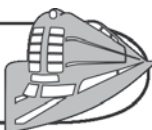
A karvalyos zászló

Földes Péter munkája nyomán
írta és rajzolta Fazekas Attila

Halászfaluból földi paradicsom

UTAZZ VELÜNK!

Egy Dubairól szóló – régebbi, de most is érvényes – útikalauzban olvastuk: itt télen-nyáron napozhatnak és fürödhetnek a tengerben, főleg azok, akik megelégszenek a húsfokos vízzel. Az ellátás a szállodákban, az éttermekben és az üzletekben kifogástalan. Érdeemes betérni a nyárson sült húst és lepényt árusító arab éttermekbe – itt (sok más forró égövi országtól eltérően) nem kell ételmérgezésről tartanunk. A bazárban bő választékot kínálnak aranyból, szövetből, bőrűből, elektromos cikkekből, néha meglepően kedvező áron. Pillantást vethetünk a hétköznapi arab életre éppúgy, mint a közel-kelet modernizálódó világára. Mert Dubai ennek a gyorsan változó életnek a kirakata is.

Nos, időközben ez a modernizáció valamelyest még föl is gyorsult!

Ötven évvel ezelőtt a világ aligha ismerte Dubainak, ennek az öbölbeli arab sejkységnek akár csak a nevét is. Lakói – akkor harmincezerre becsülték létszámukat – tevetenyésztéssel, gyöngyhalászáttal, datolyatermesztéssel és vitorlás hajók (dauk) építésével foglalkoztak. A fennhatóság angol, a pénz indiai (rupia) volt. Azután a múlt század hatvanas éveiben felfedezték, hogy a sivatag homokja alatt kőolaj van. Minden megváltozott: Dubai és a többi környező sejkység gazdag lett és egyesült – létrehozták az Egyesült Arab Emírségeket. Ennek fővárosa Abu Dhabi lett, de az üzleti élet központja és a legnagyobb kikötő viszont Dubai. Nem véletlenül!

Dubai már három évezreddel ezelőtt is a Perzsa-öböl kereskedelmi központja volt. Azóta bankok, rekordmagas üzletházak, fényűző szállodák épültek, de megőrizték a bazár, a szuk hangulatát is. Az üzlet virágzik – és virítanak a virágok meg zöldell a fű a sivatag homokján. Itt nem óvják a természetet, hanem mesterségesen megteremtik: fásítják, füvesítik

a sivatagot – erre is jut pénz. Nemcsak az olajért kapott pénzből, hanem a kereskedelem-ből is, no meg abból, hogy már évtizedekkel ezelőtt megvásárolták a legnagyobb nyugati iparvállalatok, kereskedelmi láncok és bankok többségi részvénycsomagjait – kezükben van a világgazdaság nem lebecsülendő része. Ömlik a dollár Dubaiba, és ömleni fog akkor is, amikor elfogy a kőolaj, mert akármennyire is fontos része az ország bevételeinek az olajért kapott pénz, de már több évtizede nem az az ország fő anyagi támasza...

Dubai részben Hong Kong babérjaira tör: megpróbál a közel-kelet fő szabad kikötőjévé válni (sokak szerint ez már sikerült is). Vámentes terület, szupermodern kikötői terminál, a legkorszerűbb távközlés és informatika – ez jellemzi ma a mindössze 3750 négyzetkilométer területű emírséget.

A külföldről érkező hölgyek megszokott ruháikat viselhetik, Dubaiban nem kötelező a fátyol viselete. Az európai vendég otthon érezheti magát nemcsak a légkondicionált szállodákban, hanem a szukban (óvárosi siktortban és piacban) is, kiváló a közbiztonság.

Itt van a vitorlášhajót formázó Burdzs al-Arab, a világ egyetlen hétszillagos szállodája, melynek egyik menedzsere egy fiatal belgrádi szállodaszakértő, főszakácsa pedig egy szarajevói bosnyák séf, s itt látható (pillanatnyilag csak kívülről) a 828 méter magas, 160 emeletes Burdzs Kalifa, a világ legmagasabb torony-

háza. De nem csak ez: a régi halászfalu helyén ma számtalan múzeum és képtár várja a látogatókat, a szukban pedig olyan szép és nem túl drága kelméket kínálnak a kereskedők, hogy ember legyen a talpán, aki nem vásárol valamit.

A part közelében kialakított mesterséges szigetek (pl. a Palm Jumeirah, melynek a magasból nézve pálmafaformája van) egy megaprojektum keretében épültek, épülnek, ezeken méregdrága apartmanházak épülnek, saját kerttel, saját kikötővel, természetesen nem a szegény indiai vendégmunkásoknak, hanem a mély zsebű külföldieknek...

Apropó: vendégmunkások. A helybeliek nem végeznek sem piszkos, sem nehéz, sem monoton munkát. Ezt mind a mintegy 800 ezer vendégmunkásra bízzák. Indiai és pakisztáni tisztviselők, taxikók, munkások, pincérek; libanoni és palesztin tanítók, orvosok; a világ minden tájáról idesereglett mérnökök, technikusok. Sri Lankából jött házvezetőnők és kertészek – ki tudná az összeset felsorolni? A nők egyébként kevesebben vannak, négy férfira jut egy nő (a természetes szőkétet különösen nagyra tartják, megbecsülik). De mi lenne annak a vendégmunkásnak a sorsa, aki szemet vetne egy dubai lányra? Legjobb esetben börtön és kiutasítás várna rá.

Dubaiban ez egy főre jutó évi jövedelem a legmagasabbak közé tarozik a világon (>36 000 US\$), de az emírség még gazdagabb akar lenni. Nincsenek is rossz esélyei. Érdekes megnézni, hogyan csinálja...

Lady Gaga tarolt a Brit Awards gáláján

Triplázott Lady Gaga: a Brit Awards mindhárom olyan kategóriában nyert, amelyben jelölték. A legrangosabb brit könnyűzenei elismerés idei, 30. díjkiosztó gáláján, a londoni Earl's Court rendezvénycsarnokban ő vehette át kedd este az év legjobb külföldi énekesnője, az év külföldi felfedezettje, valamint – a The Fame című lemeze után – az év legjobb külföldi albuma díjat. A hazaiak közül Dizzee Rascal és Lilly Allen kapta az év legjobb férfi és női előadójának járó elismeréseket.

Két beszéddel készülhetnek az Oscar-győztesek

Új ötlettel szolgáltak az Oscar-gála szervezői az unalmas köszönőbeszédek elkerülésére: a jelöltek számára hagyományosan adott ebéden felkérték a művészeket, hogy két beszéddel készüljenek. A jelöltekkel – köztük George Clooneyval, Sandra Bullockkal, Meryl Streepel és Jeff Bridges-zel – a fogadáson közölték, hogy két beszéddel készüljenek a március 7-i gálára. A producerek azt szeretnék, ha a művészek a színpadon elhagynák a show legunalmasabb részének tartott köszönőbeszédeket, amelyekben rendszerint a családon át az ügynököktől a sajtósig és a barátokig mindenki szerepel.

Vilmos herceg királyképző tanfolyamon

Három magas rangú szakértőt bízott meg unokája, Vilmos trónörökös királyjelölti formába hozásával a brit uralkodó. A brit trón első számú várományosa II. Erzsébet királynő legidősebb fia, Károly herceg. Időről időre lábra kapnak azonban híresztelések az esetleges generációs ugrásról, vagyis arról, hogy Erzsébet után Károly és a néhai Diana hercegnő elsőszülött fia, az idén 28 éves Vilmos örökölné a koronát. Ezt az udvar rendre és a legnagyobb határozottsággal cáfolja, ám tény, hogy a királyi légierő kötelékében szolgáló Vilmos – aki épp a minap szerezte meg helikopterpilóta-képesítését – egyre több „királyi” megbízatást teljesít.

Emma Watson a legjobban kereső színésznő

meg. A kereseti lista első húsz helyezettje között rajtuk kívül nincsen másik nő. Watson Potter-filmekben szereplő társai, Daniel Radcliffe és Rupert Grint a 6., illetve a 15. helyen szerepelnek.

A magazin úgy sejt, hogy az ifjú varázslót játszó Radcliffe 41 millió dollárt keresett, Grint pedig ugyanannyit, mint Watson.

A lista élén a Transformers rendezője, Michael Bay áll, akinek a jövedelme valószínűleg meghaladta a 125 millió dollárt (ennyiért már azt sem bánja, ha több kategóriában Arany Málnára jelölik). Őt Steven Spielberg követi a második helyen.

James Cameron, akinek legutóbbi filmje, az Avatar számos bevételi rekordot megdöntött, és több kategóriában eséllyel indult az Oscar-díjért, negyedik lett.

A legjobban kereső színészek között szerepel még Ben Stiller, Tom Hanks, Adam Sandler, Denzel Washington, Owen Wilson, Nicolas Cage és Russell Crowe is.

A Vanity Fair a filmekkel szerzett bevételeken kívül más jövedelmeket is figyelembe vesz, például modellszerződéseket vagy reklámokért kapott összegeket.

A Forbes magazin tavaly júliusban közzétett, a leggazdagabbakat felsoroló listája szerint a hollywoodi színésznők közül Angelina Jolie járt a legjobban anyagilag, hiszen 2008 júniusa és 2009 júniusa között 27 millió dollárt keresett.

A Harry Potter-filmek tizenéves színésznője, Emma Watson Hollywood legjobban kereső női sztárja, derül ki az amerikai Vanity Fair magazin felméréséből.

A 19 éves Watson, aki számos jó nevű divatcég kampányához is a nevét adta, tavaly állítólag több mint 30 millió dollárt keresett. A színésznő, aki az összesített listán a 14. lett, Cameron Diazot előzte

Londonban lesöpörte az Avatart A bombák földjén

Valósággal lesöpörte A bombák földjén az Avatart: Kathryn Bigelow iraki háborús drámája (The Hurt Locker) a nyolc jelölésből hat díjat gyűjtött be a Brit Film- és Televíziós Akadémia (BAFTA) vasárnap esti fényes londoni díjkiosztóján. Az Avatar szintén nyolc jelöléssel szerepelt az igen megbízható Oscar-előrejelzőnek is tekintett BAFTA-gála idei listáján, ám James Cameron – Bigelow exférje – bevételi rekordokat döntő háromdimenziós fantáziaeposzáinak végül csak két elismerés jutott a londoni Királyi Operaházban. A The Hurt Locker vitte el a legjobb filmnek, a legjobb rendezőnek, a legjobb eredeti forgatókönyvnek, a legjobb fényképezésnek, a legjobb vágásnak és a legjobb filmhangnak járó díjat.

Így néz ki a tar Victoria Beckham

Leborotvták a fejét az ex spice girlnek. Egy fotó erejéig több tucat sztár vált meg hajkoronájától, persze csak a komputeres manipulációnak köszönhetően.

A balderazzi.com honlap ugyanis Paris Hiltonon, Angelina Jolien és Brad Pitten kívül több sztár fejét borotválta le egy szempillantás alatt, s a szórakoztató honlap a politikusokat sem kímélte. Így a Francia Köztársaság elnöke, Nicolas Sarkozy, valamint az amerikai elnök, Barack Obama is a virtuális hajnyíró alá került. A borotvált fej a sármos Keanu Reevesnek vagy a nőcsábász George Clooneynek még nem is állna rosszul, viszont Leonardo DiCaprio és Zac Efron már kétséget hagy efelől. George Clooneyról amúgy köztudott, hogy rendkívül hiú. Egy korábbi interjújában már bevallotta, hogy nemcsak az öregségtől, hanem a kopaszságtól is retteg.

„Ez a karrierem végét jelentené – mondja Clooney jót nevetve a képen –, így hát, amíg a hajhullás be nem következik, ki kell használnom a lehetőségeket. Szerencsére a mostani ősz hajszálaim még jól mutatnak a filmszínen.”

Több kép itt: <http://www.balderazzi.com/Victoria-Beckham.php>

Simonyi Zsigmond helyesírási verseny

2010. 2. 20-án tartottuk meg Szabadkán az Október 10. Általános Iskolában a Kárpát-medencei Simonyi Zsigmond helyesírási verseny körzeti döntőjét. A verseny fő szervezője a Magyar Nyelvtudományi Társaság, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézete, vajdasági koordinátora pedig az Újvidéki Módszertani Központ. A megmérettetésen 8 iskola 56 diákja vett részt 5.–8. osztályig. A tanulók helyesírási készségükről, a helyesírási szabályok ismeretéről tettek tanúbizonytságot. A verseny következő fordulójára, Újvidékre, a tartományi döntőre az a 12 diák jutott tovább, akik a legmagasabb pontszámot érték el. Ők a következők:

Tanuló	Iskola	Osztály	Helyezés
Tuvic Blanka	Csáki Lajos Ált. Isk.	5.	I.
Csupak Viktória	Széchenyi I. Ált. Isk.	6.	I.
Szaulity Timea	Majski Úti Ált. Isk.	7.	I.
Szabó Beáta	Majski Úti Ált. Isk.	8.	I.
Dedovity T. Dina	Október 10. Ált. Isk.	5.	II.
Samu Ágnes	Miroslav Antić Ált. Isk.	6.	II.
Vénics Anett	Széchenyi István Ált. Isk.	8.	II.
Bencsik Blanka	Csáki Lajos Ált. Isk.	5.	III.
Süli Orsolya	Csáki Lajos Ált. Isk.	6.	III.
Mihálovity Szintia	Október 10. Ált. Isk.	8.	III.
Szkocsovski Zsolt	Ivan G. Kovačić Ált. Isk.	6.	IV.
Nagy Emese	Hunyadi János Ált. Isk.	8.	IV.

A versenyt szervező tanár: Körmöndi Aranka

XXV. Szólj, síp, szólj!

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének Anépzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió huszonötödik alkalommal hirdeti meg az általános iskolások népzenei vetélkedőjét. A jelentkezők különböző kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek. Három-öt perces műsorral léphetnek föl, a csoportok létszáma nem haladhatja meg a tizenötöt. A táncmuzikarok mintájára alakult együtteseknél az átlagéletkor számít. Egy versenyző szóló kategóriában csak egyszer szerepelhet.

Az idén a negyed évszázados jubileumra való tekintettel nem szervezünk elődöntőket, így minden benevezőt a döntőbe várunk. A 25. ünnepi gálaműsort június 4-ére tervezzük. A Durindó első napjának estéjén Péterrévén találkoznak a vetélkedőkön kimagasló teljesítményt nyújtó résztvevők és meghívott előadók.

A vetélkedőt április 24-én tartjuk az Újvidéki Rádióban.

A benevezéseket a következő címre várjuk

Újvidéki Rádió, Ignjata Pavlasa 3.

21000 Novi Sad

a borítékra írják rá:

Szólj, síp, szólj!

Bővebb felvilágosítás a 021/522-226-os telefonon vagy a 069/3-378-552-es mobiltelefonon kapható, Szabó Gabriellánál.

Amit nem szabad kihagyni a jelentkezési lapról: név, lakcím, telefon, település irányítószámmal, iskola vagy művelődési egyesület, osztály, felkészítő neve, az összeállítás címe, táji meghatározása és időtartama, énekes vagy hangszeres kategória, hangszerek, csoportok esetén hány fős az együttes.

Jelentkezési határidő: 2008. március 12.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatósi, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása
(024) 555-765 Karadjordje Uf 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szek@jopajtas.info ■